

V. Sector exterior

- O comercio externo galego alcanzou en 2022 cifras récord en termos monetarios. O incremento interanual das exportacións foi do 23,4% e o das importacións do 34,5%.
- O peso relativo das exportacións no PIB aumentou en case cinco puntos porcentuais en 2022, chegando ao 43,3%.
- A negativa dinámica da automoción fronte á rápida recuperación da confección levou a que as exportacións galegas dos grupos material de transporte e téxtil e confección case se igualem en 2022, malia que seguen lideradas polo primeiro.
- No contexto dos elevados prezos da enerxía, o capítulo de combustibles mostra resultados extraordinarios en 2022, liderando as importacións de Galicia e ocupando o terceiro posto nas exportacións.
- En 2022 segue a evidenciarse o marcado carácter intraindustrial do comercio exterior galego, un 71%.
- Diminúe a concentración das exportacións e das importacións, podendo caracterizarse o comercio exterior galego en 2022 como diversificado.
- As exportacións galegas seguen a concentrarse na UE, en particular na Eurozona, que, en 2022, foi o destino do 64% do total de exportacións.
- O xa menor peso relativo da Eurozona nas importacións que nas exportacións diminúe en 2022 ata un 41%, debido ao incremento do peso de Asia e América como orixe das importacións galegas.
- A Coruña lidera o comercio exterior de Galicia en 2022, concentrando o 50% do total fronte ao 44% de Pontevedra. Ambas as provincias intercambian as súas posicións respecto ás de 2021.
- O IED recibido por Galicia en 2022 foi de 172 millóns de euros e de case 223 millóns en 2021.
- O 73,2% do investimento bruto recibido por Galicia en 2022 concentrouse na industria manufacturera, incrementando en máis dun 90% os fondos recibidos.
- O IED emitido por Galicia foi de 2.355 millóns de euros, moi preto do máximo da serie histórica (2.404 millóns de euros en 2019), representando o 7,6% do IED emitido polo conxunto de España.
- O 93,5% do investimento bruto emitido por Galicia ten por orixe os sectores das actividades inmobiliarias, financeiras e de seguros, e dirixiuse á construción e ás actividades inmobiliarias.

Comercio exterior de mercancías

A inserción do comercio galego no comercio mundial

O crecemento do volume de comercio mundial en 2022 foi dun 2,7%, inferior ao previsto pola Organización Mundial do Comercio (OMC) no pasado outubro, tras unha importante caída no cuarto trimestre. Con todo, o incremento anual superou as peores hipóteses consideradas ao inicio da guerra de Ucraína que, no escenario máis pesimista, prognosticaban tan só o 0,5% para o pasado ano. O aumento do comercio foi inferior ao do PIB mundial, estimado nun 3%.

En termos monetarios, o crecemento do comercio mundial de mercancías (media do valor das exportacións e as importacións) foi do 12%; moi superior ao incremento en volume, en gran medida como consecuencia dos elevados prezos dos produtos básicos nos mercados mundiais. Os sectores relacionados coa enerxía foron os que mostraron un maior crecemento, aumentando un 61% o comercio mundial de combustibles en 2022. Tamén o valor do comercio de servizos medrou de forma considerable o pasado exercicio, un 15%, subindo todos os grandes sectores que o compoñen.

Os principais factores explicativos da evolución da produción e o comercio mundial en 2022, segundo a OMC, relaciónanse cos efectos da COVID-19, que aínda estaban presentes nalgunhas rexións (en particular en China), os elevados e flutuantes prezos da enerxía (en particular os do gas en Europa) e doutros produtos básicos (sobre todo os alimentos); así como cunha serie de factores que tamén condicionan as previsións de feble crecemento para 2023 e constitúen riscos á baixa para as previsións de 2024, fundamentalmente: as persistentes tensións xeopolíticas derivadas da guerra de Ucraína, a elevada inflación, a inseguridade alimentaria dalgunhas áreas, as potenciais consecuencias da política monetaria de contracción e os riscos para a estabilidade financeira e os crecentes niveis de débeda. Despois dun longo período de tipos de xuro moi baixos, as recentes quebras bancarias en EE. UU. e Europa, nun marco de subidas de tipos e de previsión de novas subidas, son motivos de preocupación cara á evolución da produción e do comercio nos próximos dous anos.

Nese contexto, as previsións da OMC do mes de abril, que melloran lixeiramente en relación ás do pasado outubro, sitúan o crecemento do volume de comercio de mercancías en 2023 nun 1,7% e o do PIB real nun 2,4%. Para 2024, as previsións soben, cun aumento que se estima, para o comercio, no 3,2% e, para o PIB, no 2,6%.

Por rexións, as estimacións de crecemento do comercio de mercancías entre 2019 e 2024 mostran un comportamento desigual (cadro 1), tanto na evolución experimentada en 2022 como nas previsións para os seguintes dous anos.

Cadro núm. 1
Evolución do comercio mundial de mercancías en volume
Taxas de variación interanuais (en %)

	2019	2020	2021	2022	2023*	2024*
Comercio mundial	0,4	-5,1	9,4	2,7	1,7	3,2
Exportacións						
América do Norte	0,4	-8,9	6,5	4,2	3,3	3,1
América do Sur e Central	-1,3	-4,9	5,8	1,9	0,3	0,6
Europa	0,4	-7,7	8,1	2,7	1,8	2,0
CEI	-0,1	-0,9	-3,0	-4,9	2,8	2,2
Oriente Medio	-1,0	-6,6	-2,4	9,9	0,9	4,7
Asia	0,8	0,6	13,1	0,6	2,5	4,7
Importacións						
América do Norte	-0,6	-5,9	12,5	6,0	0,1	1,4
América do Sur e Central	-1,8	-10,8	25,6	4,2	-1,6	2,3
Europa	0,3	-7,2	8,5	5,2	-0,6	1,8
CEI	8,3	-5,5	9,1	-13,5	14,9	0,8
Oriente Medio	11,2	-10,1	8,3	9,4	5,5	4,3
Asia	-0,5	-0,8	10,5	-0,4	2,6	5,2

* Previsións de abril de 2023.

Fonte: Secretaría da OMC.

O menor dinamismo das exportacións e importacións de América do Norte, América do Sur e Europa en 2022 respecto ao do ano anterior explícase, en boa medida, polo importante crecemento interanual en 2021 tras a pandemia. No caso de Europa debemos considerar, ademais, que inclúe o drástico descenso do comercio exterior de Ucraína nese ano, situación que se mantén na actualidade. A previsión para Europa en 2023 é dun aumento das exportacións nun 1,8% e dun descenso das importacións nun 0,6%, que se explica, sobre todo, pola menor demanda interna, ao igual que en América do Norte e do Sur. Para estas tres rexións a previsión é, en xeral, dun maior dinamismo do comercio en 2024.

As exportacións da Comunidade de Estados Independentes (CEI) caeron un 4,9% en 2022, nunha porcentaxe sensiblemente menor á prevista; o cal parece indicar que a Federación de Rusia puido encontrar mercados alternativos para os seus produtos a pesar das sancións impostas. Ese descenso das exportacións da CEI repercutiu no incremento das de Oriente Medio, a rexión que mostrou o maior crecemento en 2022. A previsión para 2023 é dun incremento do 2,8% das exportacións da CEI e dun 14,9% das importacións, o maior para todas as rexións da OMC; o que se explica, en parte, pola forte caída experimentada en 2022 (un 13,5%). Para Oriente Medio, a previsión de aumento das exportacións en 2023 é de tan só un 0,9%, esperando que se recupere o dinamismo en 2024.

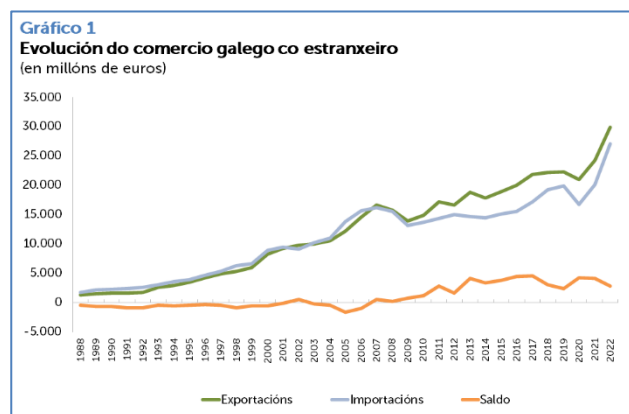
Por países, as exportacións mundiais están claramente lideradas por China, que, sumando aos 3.594 miles de millóns de dólares das súas exportacións os 610 miles de millóns das exportacións de Hong Kong, máis que duplica as exportacións de Estados Unidos (2.065 miles de millóns de dólares), o segundo país exportador. A terceira posición segue a estar ocupada por Alemaña (1.655 miles de millóns de dólares). España sitúase no posto dezanove (que corresponde ao 1,7% das exportacións mundiais), con cifras moi similares ás de Australia.

O *ranking* de principais países importadores segue liderado polos Estados Unidos, pero as súas importacións son igualadas polas de China cando se inclúen as de Hong Kong, a pesar do moito menor dinamismo do comercio internacional chinés que o mostrado polos Estados Unidos en 2022. Tamén Alemaña ocupa a terceira posición nos fluxos mundiais de importacións. España sitúase no posto 15 (o 1,9% das importacións mundiais).

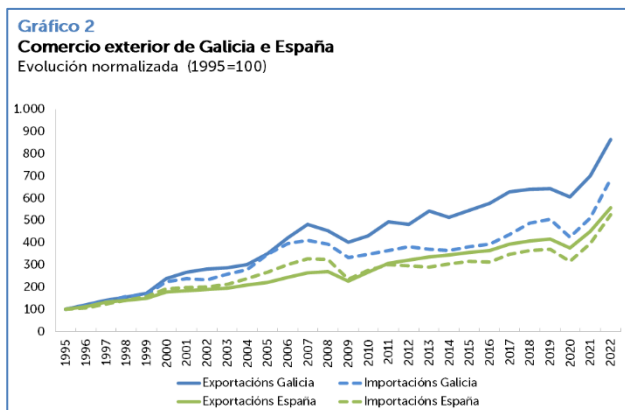
O comercio externo galego en 2022. Trazos básicos da súa evolución con respecto ao comercio español

O comercio externo galego alcanzou en 2022 cifras récord en termos monetarios. Xa con datos definitivos para 2021, aínda que provisionais para 2022, o incremento interanual das exportacións foi do 23,4% e o das importacións do 34,5%. O dinamismo está explicado, en gran medida, pola positiva evolución do téxtil e confección que, cun incremento do 35,7% nas exportacións e do 74,1% nas importacións, supera as cifras de 2019; o que parece indicar a total recuperación do comercio externo do sector tras a pandemia. Tamén contribúen ao dinamismo os combustibles (222,45% exportacións e 112% importacións) e, no caso das exportacións, a pesca (16,4%). A evolución positiva destes sectores contrarresta as caídas do comercio nun sector clave para a economía galega como é o do material de transporte, (-7,9% as exportacións e -6,2% as importacións); este, ademais dos problemas que afectaron en xeral a produción e comercialización nos diferentes sectores, sufriu durante gran parte do ano a crise dos semicondutores. En xeral, os resultados agregados do comercio exterior poden ser vistos como moi positivos, dado o contexto global de incerteza e desaceleración do crecemento da actividade económica. Non obstante, unha boa parte da explicación deses datos débese ao incremento dos prezos.

A evolución do comercio en 2022, cun moito maior crecemento das importacións, tanto polo efecto do incremento das exportacións como pola recuperación da demanda interna, leva a unha importante diminución no saldo comercial neste ano, que caeu un 31,3%, o que supón 1.274 millóns de euros menos de superávit; dos cales, case mil millóns corresponden ao aumento interanual do déficit nos combustibles no contexto de suba dos prezos da enerxía. Con todo, Galicia segue presentando superávit, como ocorre desde 2007 (gráfico 1). En 2022, o déficit dos combustibles (-2.749,79 millóns de euros), sector que presenta o maior déficit en termos absolutos, vese máis que compensado polo superávit da automoción (1.857,47 millóns de euros) e, sobre todo, do téxtil (3.527,84 millóns de euros).

A evolución das exportacións e importacións galegas en 2022 estivo en liña co observado no conxunto de España, que mostrou un incremento interanual das exportacións do 23,6% e das importacións do 32,1%, alcanzando tamén cifras récord neste ano. Para o saldo comercial a situación é distinta e fronte ao superávit de Galicia, España segue a presentar déficit, que máis que se duplicou respecto ao de 2021. A diferente evolución do comercio externo de Galicia e do conxunto de España nos últimos vinte anos, en

desvirtuando un pouco as análises en termos monetarios. Chama a atención o dato para o aumento interanual do volume de comercio de combustibles, sobre todo no caso de Galicia, o cal se explica, en boa medida, polas grandes caídas experimentadas nos últimos dous anos.

As diferenzas no comportamento do comercio externo de Galicia e España reflíctense nos indicadores que relacionan o desempeño do comercio co do PIB (cadro 3). O moito maior crecemento do valor do comercio co exterior, sobre todo polo incremento das importacións, que do PIB leva a un aumento do grao de apertura comercial (suma de exportacións e importacións en relación ao PIB) nos dous casos; aínda que moi superior en Galicia, como corresponde a unha economía de menor tamaño e cun menor peso da

Cadro núm. 2

Evolución, en volume, do comercio de mercaderías en Galicia e España
Taxas de variación interanuais (en %)

		2019	2020	2021	2022*
Galicia					
Total sen combustibles e aceites minerais	Exportacións	0,7	-1,5	7,3	0,0
	Importacións	7,8	-2,9	-0,2	6,0
Combustibles e aceites minerais	Exportacións	-10,9	-13,4	-31,1	93,3
	Importacións	-22,5	-48,9	17,2	47,7
Total	Exportacións	-2,3	-4,3	-1,1	14,3
	Importacións	-7,7	-22,7	4,7	19,3
España					
Total sen combustibles e aceites minerais	Exportacións	-0,5	-2,5	8,0	-1,3
	Importacións	1,3	-9,5	10,6	1,1
Combustibles e aceites minerais	Exportacións	6,1	-15,4	-9,0	11,0
	Importacións	-5,7	-15,3	4,4	12,9
Total	Exportacións	0,9	-5,4	4,6	0,9
	Importacións	-2,1	-12,2	7,8	6,3

* Datos provisionais.

Fonte: DataComex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

Cadro núm. 3

Indicadores do comercio exterior galego e español

	2019	2020	2021	2022
Galicia				
Taxa de cobertura (%)	111,7	124,9	120,2	110,3
Grao de apertura	0,7	0,6	0,7	0,8
% exportacións no PIB	34,9	35,7	38,3	43,4
España				
Taxa de cobertura (%)	90,2	95,2	90,9	85,1
Grao de apertura	0,5	0,5	0,5	0,6
% exportacións no PIB	23,4	23,6	26,1	29,3

Fonte: DataComex (Ministerio de Industria, Comercio e Turismo) e *Contabilidad Regional de España. Base 2015* (INE).

Evolución dos principais grupos arancelarios

A estrutura do comercio exterior galego por grupos arancelarios mantense relativamente estable, encabezada polos dous grandes sectores da industria galega, a automoción e o téxtil (gráfico 3). Con todo, en 2022 observáronse algúns cambios que merecen ser destacados. O grupo material de transporte segue a ser líder en exportación en 2022, igual que nos dous anos anteriores, pero case igualado polo de téxtil e

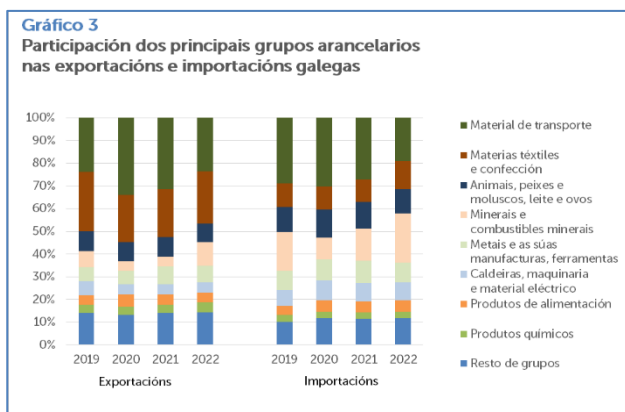
particular a partir da gran recesión de 2008 (gráfico 2), levou a que, en 2022, as exportacións de Galicia representen o 7,7% das totais de España, igual que en 2021, e as importacións o 5,9% (5,8% en 2021).

En volume, os resultados son sensiblemente diferentes, mostrando un incremento interanual en 2022 moito menor, tanto para as importacións como para exportacións totais, que cando o comercio se mide en valor monetario (cadro 2). Esta situación, que é a normal cando se corrixen os datos pola subida dos prezos, é especialmente relevante neste ano debido ás altas taxas de inflación,

nesto ano debido ás altas taxas de inflación, a súa demanda interna. Tamén o peso das exportacións no PIB é maior en Galicia que en España, cun incremento interanual en ambos os casos, que, en Galicia, non quedou lonxe do 45% que se marcou o goberno autonómico como obxectivo a alcanzar no Plan Estratégico de Galicia 2022-2030.

Por comunidades autónomas, Galicia ocupou o sexto posto en 2022, tanto por valor das exportacións como das importacións; o mesmo lugar que ocupou en 2021, xusto por detrás do País Vasco.

Coa excepción de Ceuta e Melilla, as exportacións mostraron taxas de crecemento interanual positivas en todas as comunidades autónomas. Cataluña segue liderando o *ránking* de comunidades exportadoras en 2022, pero vanse reducindo as diferenzas coas seguintes comunidades ao asistir a unha menor taxa de crecemento interanual, un 18%, fronte a un 46,4% en Madrid, un 23,6% en Andalucía e un 22,3% na Comunidade Valenciana. Os resultados para as importacións foron positivos en 2022 en todas as comunidades autónomas; lideradas tamén por Cataluña pero case igualada por Madrid, que mostrou unha taxa moito maior de crecemento interanual, 33,4% fronte ao 23,4% no caso catalán.

confección, que fora líder entre 2017 e 2019. Tras os efectos da pandemia que condicionaron o comercio exterior de 2020 e 2021, a estrutura en 2022 volve ser máis parecida á de 2019, aínda que cun intercambio de postos, non só entre o primeiro e o segundo, senón entre o terceiro e o cuarto. O incremento interanual nas exportacións do capítulo de combustibles (un 222% fronte ao capítulo de produtos da pesca) levou ao grupo de minerais e combustibles a ocupar o terceiro posto en 2022, que nos anos anteriores tiña o grupo animais, peixes e moluscos, leite e ovos.

Os oito grupos que, en 2022, superan os mil millóns de euros de exportación tamén son os de maior valor das importacións que, neste ano, están lideradas polo grupo de minerais e combustibles, superando o de material de transporte, que encabeza o *ranking* importador no ano anterior; o cal se explica polo incremento do 112% no valor do importado no capítulo de combustibles fronte ao descenso do 6,2% no valor das importacións de automóviles.

A taxa de cobertura (cadro 4), calculada como o cociente entre o valor das exportacións e o das importacións por 100, mostra os maiores valores en 2022 nos grupos madeira e as súas manufacturas; e pedra natural, cemento, cerámica e vidro (en ambos se exportan máis de catro euros por cada euro importado). Estes sectores, que tamén presentaban unha alta taxa de cobertura no ano anterior, están moi

Cadro núm. 4

Estrutura do comercio exterior de Galicia por grupos arancelarios en 2022*

Capítulos	Grupos	Produtos	Exportacións			Importacións			Taxa de cobertura (%)	Índice de vantaxe comparativa revelada
			Millóns de euros	%	TVI (%) 2022-2021	Millóns de euros	%	TVI (%) 2022-2021		
01/05	I	Animais, peixes e moluscos, leite e ovos	2.442,0	8,2	16,0	2.871,7	10,6	19,6	85,0	-8,3
06/14	II	Vexetais, froitos, café e sementes	291,1	1,0	24,2	733,4	2,7	96,9	39,7	-18,1
15	III	Graxas e aceites vexetais e animais	158,2	0,5	61,2	481,9	1,8	53,1	32,8	-54,4
16/24	IV	Produtos de alimentación	1.244,4	4,2	14,2	1.342,5	5,0	43,1	92,7	14,6
25/27	V	Minerais e combustibles minerais	3.114,0	10,4	195,5	5.863,8	21,7	106,5	53,1	-28,6
28/38	VI	Produtos químicos	1.366,0	4,6	50,4	791,5	2,9	45,4	172,6	22,4
39/40	VII	Plástico, caucho e as súas manufacturas	418,1	1,4	10,4	607,5	2,2	16,8	68,8	-11,1
41/43	VIII	Peles, coiros e as súas manufacturas	219,8	0,7	22,8	91,9	0,3	0,7	239,2	34,2
44/46	IX	Madeira e as súas manufacturas	818,4	2,7	34,9	185,3	0,7	15,4	441,7	60,8
47/49	X	Pastas papeleiras, papel e edición	328,8	1,1	-0,8	271,3	1,0	19,3	121,2	9,1
50/63	XI	Materias téxtiles e confección	6.906,1	23,1	35,7	3.378,2	12,5	74,1	204,4	44,0
64/67	XII	Calzado, paraugas e sombreiros	466,7	1,6	24,9	197,3	0,7	84,2	236,5	57,7
68/70	XIII	Produtos da pedra, cemento, cerámica e vidro	508,9	1,7	13,3	126,3	0,5	40,1	403,0	70,7
71	XIV	Xoiería	37,2	0,1	44,7	27,6	0,1	31,8	134,9	16,6
72/83	XV	Metais e as súas manufacturas, ferramentas	2.174,5	7,3	16,6	2.395,5	8,8	22,3	90,8	-10,0
84/85	XVI	Caldeiras, maquinaria e material eléctrico	1.387,9	4,6	28,3	2.107,3	7,8	25,4	65,9	-19,6
86/89	XVII	Material de transporte	7.014,9	23,5	-7,9	5.157,4	19,0	-6,2	136,0	16,5
90/92	XVIII	Instrumentos de precisión e relojería	61,1	0,2	45,8	152,2	0,6	0,9	40,2	-53,9
93	XIX	Armas	0,9	0,0	373,4	1,3	0,0	45,6	68,0	12,0
94/96	XX	Mobiliario, artigos de recreo e varios	397,8	1,3	29,5	282,6	1,0	9,3	140,8	-8,8
97	XXI	Obxectos de arte e non clasificados	0,5	0,0	33,6	0,6	0,0	-40,0	79,8	-90,2
98-99		Non clasificados	529,1	1,8	42,1	16,6	0,1	7,5	3.186,9	91,6
Total			29.886,1	100,0	23,4	27.083,8	100,0	34,5	110,3	11,4

* Datos provisionais.

Fonte: DataComex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

orientados cara ao exterior, dependendo pouco a demanda interna das importacións. O caso contrario preséntase nos grupos graxas e aceites vexetais e animais; instrumentos de precisión e relojería (con moi baixas taxas de cobertura tamén nos anos anteriores); e vexetais, froitos, café e sementes, que reduciu a súa taxa de cobertura en 2022 debido ao incremento no valor das importacións de cereais. De igual modo mostran unha taxa de cobertura baixa algúns sectores relevantes nos que Galicia ten unha gran dependencia exterior, como caldeiras, maquinaria e material eléctrico e, sobre todo, minerais e combustibles (aínda que aumentou respecto ao ano anterior).

Considerando os principais grupos arancelarios, en 2022 o material de transporte, se ben lidera as exportacións galegas, reduciu a súa participación ao 23,5% do total do valor exportado, desde un 31,5% en 2021. Á variación das exportacións neste grupo en -7,9%, que explican ese cambio no peso sobre o total, contribuíron todos os capítulos que o compoñen, coa excepción do ferroviario no que practicamente non hai exportacións.

A principal contribución negativa ás exportacións do grupo corresponde ao sector naval, cunha redución de -83,8% das súas exportacións, pasando de exportar 555,7 millóns de euros en 2021 (un 7,3% do total do grupo) a exportar 90 millóns en 2022 (un 1,3% do total). Este é un comportamento habitual no sector, dada a volatilidade da entrega de buques construídos. Tamén o sector aeronáutico contribuíu negativamente, pero cunha moi escasa participación. Máis relevante é a achega negativa do sector da automoción, cunha redución interanual das súas exportacións en -1,9%, dado que concentra o 98,5% das exportacións deste grupo. A redución das exportacións de automoción explícase, sobre todo, pola caída das exportacións de automóviles (-9,5%), mostrando as exportacións de compoñentes un incremento interanual do 48,2%.

A variación interanual das importacións de material de transporte en 2022 foi de -6,2% (fronte a un incremento do 8,1% en 2021); explicado totalmente pola diminución na importación do sector de automoción, que concentra o 99,5% das importacións deste grupo en 2022. No capítulo de automoción, a maior contribución á caída das importacións corresponde a partes e accesorios de vehículos, que concentra o 72,4% das importacións deste capítulo en 2022, e que baixa -5,27% (cando en 2021 aumentara as súas importacións nun 17,5%). Ademais, a compra de automóviles no estranxeiro diminuíu un -13,1% en 2022, que se suma á caída de -14,8% en 2021.

A pesar do retroceso en 2022, o sector da automoción segue contribuíndo positivamente ao saldo comercial galego (en 1.780,7 millóns de euros). A achega a ese saldo foi moi superior para o grupo de téxtiles e confección, en particular para os capítulos de pezas de punto e non de punto (que concentran o 88,7% das exportacións do grupo en 2022), cun superávit de 3.529 millóns de euros. O incremento interanual do 35,7% nas exportacións levaron ao grupo de téxtiles e confección a situarse no segundo posto das exportacións; case igualando o valor do exportado polo grupo de material de transporte e concentrando o 23,1% das exportacións de Galicia en 2022.

A lenta recuperación nas vendas ao exterior do sector do téxtil e confección en 2021 (un 16,3% de incremento), tras a enorme caída pola pandemia en 2020 (-25%), xunto co cambio nos hábitos de consumo nos últimos anos, evidenciado polos resultados do líder absoluto no sector (inditex), cun rápido desenvolvemento das vendas *online* e un retroceso das vendas en tenda, que levaron a este grupo multinacional a reorganizar a súa loxística, parecía predicir un certo estancamento no comercio exterior do téxtil e confección en Galicia, pero os resultados de 2022 indicarán un novo dinamismo.

As importacións do grupo téxtiles e confección incrementaron o seu valor en 2022 nun 74,07%, explicado polo incremento das importacións de pezas de punto (70,8%) e non de punto (119,2%), que, en conxunto, concentran o 77% das importacións deste grupo arancelario. Todos os capítulos do grupo mostraron un incremento das importacións, a excepción do algodón (-16%), que tamén experimentou unha caída dun -19,1% nas súas exportacións.

O grupo minerais e combustibles lidera as importacións de Galicia en 2022 (era segundo en 2021), pero o salientable é que ocupa o terceiro posto no *ranking* exportador, cando era o sétimo en 2021. A dinámica desde grupo vén marcada pola evolución do capítulo de combustibles, que concentra case o 95% do comercio exterior deste grupo, e que presenta gran volatilidade cando se mide o comercio en valor monetario.

En 2022, o incremento interanual da exportación de combustibles foi do 222,4%, fronte a un 17,9% en 2021 e unha caída de -47,1% en 2020. A estes resultados contribúen os elevados prezos da enerxía neste ano e, tamén, a forte demanda de produtos refinados coma o diésel. En canto ás importacións, en 2022

subiu o seu valor un 112%. O incremento en 2021 foi do 87,5%, explicado, en boa medida, pola caída sufrida en 2020, un -55,3%.

Ao incremento interanual das exportación do grupo animais, peixes e moluscos, leite e ovos nun 16% en 2022 contribuíron todos os capítulos, en particular o da pesca, que concentra o 75,3% das exportacións do grupo neste ano e que viu incrementadas as súas exportacións nun 14,7%. O maior aumento das exportacións de pesca en 2021 (29,2%) explica o maior crecemento experimentado polas exportacións deste grupo nese ano (20,2%). En parte, a destacada subida mostrada polas exportacións en 2021 foi consecuencia da caída das exportacións de pesca en 2020 (en -9,1%) debida á pandemia.

As importacións deste grupo presentan unha dinámica oposta, aumentando as importacións en 2022 (19,6%) en maior medida que en 2021 (16,4%). Ao incremento do valor do importado neste grupo contribúen todos os capítulos, pero o que o explica é o comportamento da pesca, que concentra o 92,8% das importacións do grupo; aínda que tamén cabe destacar o capítulo de leite e produtos lácteos que, fronte a un incremento do 14,3% en 2021, subiu as súas importacións nun 209,9% en 2022, pasando a concentrar o 3,8% das importacións do grupo.

O grupo metais e as súas manufacturas e ferramentas ocupa en 2022 o quinto posto no *ránking* de exportación e importación en Galicia. A rebaixa dun posto respecto a 2021 non é tanto consecuencia da súa evolución, cun incremento interanual do 16,6% en exportación e do 22,3% en importación, senón do ascenso do grupo de metais e combustibles á terceira posición.

Ao incremento das exportacións contribuíron o capítulo de aluminio e as súas manufacturas, que concentra o 44% das exportacións e o 28,5% das importacións do grupo. Se ben as importacións deste capítulo medraron en maior medida que as exportacións (28,5% fronte a 22,8%), segue a mostrar un saldo positivo de 273,3 millóns de euros, que compensa en parte o saldo negativo do capítulo de fundición de ferro, que concentra o 25,6% das exportacións e o 48,6% das importacións do grupo. O maior incremento das exportacións mostrouno o capítulo de manufacturas de fundición de ferro, que concentra o 20,7% das exportacións do grupo, cun 90,2% de crecemento interanual en 2022.

O grupo caldeiras, maquinaria e material eléctrico ocupa o posto número seis no *ránking* exportador e importador en 2022, ao igual que nos dous anos anteriores. O incremento interanual das exportacións deste grupo (28,3%) foi superior ao do total das exportacións, debido, sobre todo, ao crecemento no capítulo máquinas e aparatos mecánicos, que concentra o 62,6% das exportacións deste grupo en 2022 e que aumentou as súas exportacións nun 43,2%; subida moi superior á das importacións (12,6%), o que leva a este capítulo a unha taxa de cobertura nese ano de case o 95%. Pola contra, para o capítulo aparatos e material eléctricos, as importacións medraron máis que as exportacións (12,6% fronte a 9,2%).

O grupo produtos da alimentación incrementou as súas exportacións nun 26,8%, ao que contribúe de maneira especial o capítulo de conservas de peixe, que concentra o 71,6% das exportacións do grupo en 2022, e que mellorou as súas exportacións nun 8,4%, despois de asistir a unha diminución de -5,9% en 2021. As importacións de conservas de peixe e carne, que concentran case o 60% das importacións do grupo, aumentaron en maior medida (un 41,4%), reducindo a taxa de cobertura do capítulo en 30 puntos porcentuais; se ben segue por encima de 100 ao tratarse dun capítulo con superávit, non así o conxunto de produtos da alimentación que, despois de anos de superávit, presenta en 2022 un déficit de 98 millóns de euros.

O grupo produtos químicos mostrou excelentes resultados en 2022, cun crecemento do 50,4% no valor das súas exportacións, ao que contribuíu a variación positiva de todos os seus capítulos. Tamén as importacións subiron en case todos os capítulos, coa excepción do farmacéutico (tras o enorme incremento en 2020 pola pandemia), pero en menor medida que as exportacións, mellorando a taxa de cobertura neste grupo que xa era superior ao 100%.

Entre o resto de grupos arancelarios cabe destacar os bos resultados do grupo de madeira e as súas manufacturas, que, despois dun aumento do 33,5% en 2021, incrementa as súas exportacións nun 34,9% en 2022. Esta subida, moi superior á das importacións (15,4%), mellora o saldo comercial positivo do grupo e a súa vantaxe comparativa revelada (índice que será comentado máis adiante) en 5 puntos.

Nivel tecnolóxico dos bens que se comercian

Dada a diferenza na intensidade tecnolóxica dos distintos produtos, calquera agregación leva a compensacións que desvirtúan, en parte, a relevancia da análise. Feita esta observación, para estudar a evolución mantense a metodoloxía de anos anteriores e aproxímase a intensidade tecnolóxica das exportacións

Cadro núm. 5

Evolución do comercio exterior en Galicia de produtos da industria manufacturera por nivel tecnolóxico
(en millóns de euros)

Nivel tecnolóxico	Denominación	Exportacións			Importacións		
		2008	2021	2022*	2008	2021	2022*
Alto	21 Fabricación de produtos farmacéuticos	82,6	59,7	89,9	395,0	69,7	52,0
	26 Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	52,9	145,7	151,7	188,6	302,5	214,7
	303 Construción aeronáutica e espacial	0,4	18,2	2,2	2,3	3,8	3,8
	Total do nivel tecnolóxico alto	135,8			585,9		
	% sobre o total	0,9	0,9	0,8	5,0	1,9	1,0
Medio-Alto	20 Industria química	328,7	875,8	1.171,6	542,2	712,7	1.282,6
	254 Fabricación de armas e munições	1,3	0,2	0,9	0,6	0,9	1,3
	27 Fabricación de material e equipo eléctrico	661,2	408,3	414,0	482,9	628,0	887,2
	28 Fabricación de maquinaria e equipo	335,6	567,1	798,6	514,7	746,8	852,5
	29 Fabricación de vehículos de motor	5.821,2	7.051,2	6.800,2	2.604,8	5.592,0	5.241,8
	302 Fabricación de locomotoras e material ferroviario	0,1	0,5	0,5	3,7	1,8	2,1
	304 Fabricación de vehículos militares	0,0	0,8	2,6	0,0	1,2	5,7
	309 Fabricación doutro material de transporte	5,8	2,6	2,0	21,7	12,1	13,8
	325 Fabricación de instrumentos e subministracións médicos e odontolóxicos	4,2	8,2	12,3	8,7	33,5	45,5
	Total do nivel tecnolóxico medio-alto	7.158,2			4.179,3		
% sobre o total	48,1	36,8	30,8	35,7	38,4	30,8	
Medio-Baixo	182 Reprodución de soportes gravados	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	19 Coquerías e refino de petróleo	548,6	844,5	2.845,5	630,6	551,5	1.133,5
	22 Fabricación de produtos de caucho e plástico	118,0	345,2	369,0	198,4	292,3	309,9
	23 Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	337,0	510,4	557,4	149,7	101,3	135,7
	24 Metalurxia; produtos de ferro, aceiro e ferroalixas	970,1	1.466,6	1.651,0	1.374,4	1.409,2	1.765,3
	25 Fabricación de produtos metálicos excepto maquinaria e equipo (agás 254)	201,9	357,4	616,4	265,0	380,3	454,6
	301 Construción naval	164,4	555,4	80,6	57,9	12,3	16,1
	33 Reparación e instalación de maquinaria e equipo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Total do nivel tecnolóxico medio-baixo	2.340,0			2.676,1		
	% sobre o total	15,7	16,9	20,5	22,9	13,6	14,1
Baixo	10 Industria da alimentación	1.580,2	2.985,3	3.481,3	1.720,2	3.389,2	4.306,8
	11 Fabricación de bebidas	31,7	86,6	100,7	12,4	29,3	42,5
	12 Industria do tabaco	0,2	3,0	3,2	0,0	0,0	0,0
	13 Industria téxtil	303,0	662,9	779,8	405,3	590,4	768,1
	14 Confección de pezas de vestir	2.288,5	4.474,5	5.630,2	1.387,2	1.347,1	2.378,0
	15 Industria do coiro e do calzado	267,9	475,6	604,4	70,7	165,9	240,7
	16 Industria da madeira e da cortiza	332,8	526,2	516,4	266,3	148,7	146,9
	17 Industria do papel	303,2	322,3	317,4	166,1	223,3	265,3
	181 Artes gráficas	0,8	0,2	0,3	0,1	0,1	0,1
	31 Fabricación de mobles	71,0	189,3	166,5	171,6	190,3	74,5
	32 Outras industrias manufactureras (agás 325)	66,1	113,2	136,7	56,1	105,7	133,1
	Total do nivel tecnolóxico baixo	5.245,3			4.256,0		
% sobre o total	35,3	40,6	39,3	36,4	30,7	30,9	
Total	14.879,3	24.209,4	29.886,1	11.697,2	20.133,0	27.083,8	

* Datos provisionais.

Fonte: DataComex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

e importacións galegas mediante a desagregación da CNAE a tres díxitos e agregando segundo a proposta de Eurostat adaptada á CNAE-2009, considerando catro grupos en función do grao de intensidade tecnolóxica: alta, media-alta, media-baixa e baixa (cadro 5).

As exportacións de intensidade tecnolóxica alta seguen a concentrar unha porcentaxe moi pequena do total. Despois dun lixeiro incremento en 2021, volven representar só o 0,82% do total en 2022. Contrasta coa situación do conxunto de España, onde as exportacións de tecnoloxía alta, dominadas polas da industria farmacéutica que representan case o 70%, pasaron dun peso relativo sobre o total de 9,8% en 2021 a 9,9% en 2022. En Galicia, o incremento do 50,4% na exportación de produtos farmacéuticos viuse máis que compensado pola caída da exportación da construción aeronáutica, -87,7%.

Pola súa parte, as exportacións de intensidade tecnolóxica media-alta, totalmente condicionadas polos resultados da fabricación de vehículos, reducen o seu peso relativo do 36,8% en 2021 ao 30,8% en 2022; non só pola caída das exportacións deste sector, senón polo incremento tan salientable das exportacións de combustibles que elevan o peso do grupo de intensidade tecnolóxica media-baixa dado o aumento das exportacións de refino de petróleo nun 237%, compensando con creces a caída das exportacións da construción naval. Este grupo concentra en 2022 o 20,5% das exportacións totais, o que supón case 5 puntos máis que o ano anterior. Por último, o grupo de intensidade tecnolóxica baixa, se ben reduce o seu peso relativo entre 2021 e 2022 (de 40,6% a 39,3%), segue a concentrar a maior parte das

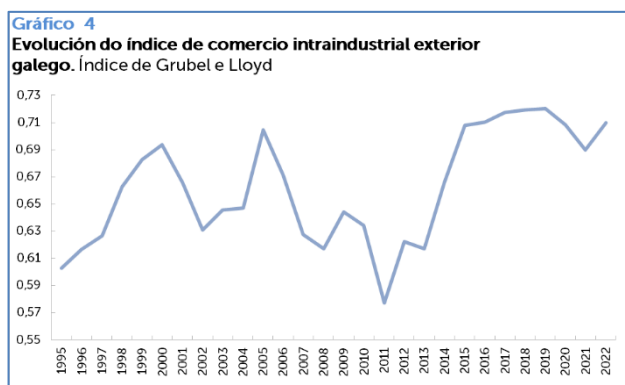
exportacións galegas, ao igual que nos anos anteriores. A tan diferente evolución, despois da gran recesión, das exportacións dos dous grandes sectores exportadores galegos, pezas de vestir (grupo de tecnoloxía baixa) e fabricación de vehículos (grupo de tecnoloxía media-alta), explica a distinta evolución no peso destes dous grupos de produtos nas exportacións galegas.

A estrutura das importacións por contido tecnolóxico non é moi diferente da das exportacións, aínda que esta clasificación en grupos é menos representativa para o total de importacións que para o total de exportacións. Se a suma dos produtos que se integran nos catro grupos contan polo 91,4% do total de exportacións en 2022 (95,2% en 2021), os produtos importados que se recollen neses grupos supoñen o 76,7% en 2022 (84,6% en 2021). O feito de que a actividade extracción de cru de petróleo non estea considerada na clasificación explica os resultados. Se se incorporase esta actividade ao grupo de tecnoloxía media-baixa, os resultados serían case idénticos para as importacións que para as exportacións.

Evolución dos índices de comercio exterior

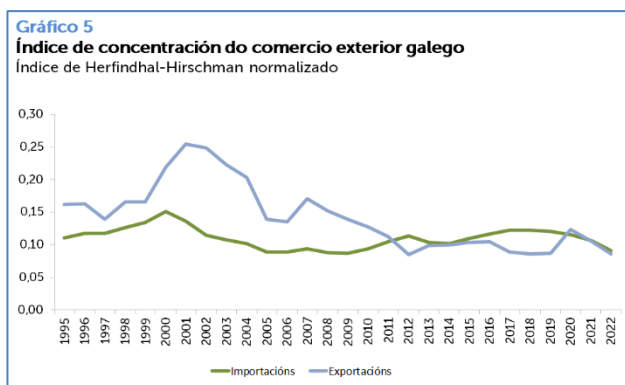
Algúns dos índices que caracterizan o comercio exterior de Galicia xa foron comentados con anterioridade. A taxa de cobertura, o grao de apertura comercial e a porcentaxe das exportacións no PIB móstranse no cadro 3. O índice de vantaxe comparativa revelada, recollido no cadro 4, indica que os grupos arancelarios nos que Galicia presenta vantaxe comparativa con especialización exportadora en 2022 son: peles, coiros e as súas manufacturas; madeira e as súas manufacturas; materiais téxtiles e confección; calzado, paraugas e sombreiros; e produtos da pedra, cemento, cerámica e vidro. Presentan especialización importadora os grupos arancelarios: vexetais, froitos, café e sementes; graxas e aceites vexetais; e animais e instrumentos de precisión e relojería, todos eles cunha escasa participación no comercio exterior de Galicia. Podemos entender que o resto de grupos arancelarios se caracterizan como de comercio intraindustrial. En todo caso, o resultado deste índice de comercio exterior está condicionado polo alto grao de agregación ao considerar grupos arancelarios.

Cunha maior desagregación, considerando os 98 capítulos arancelarios da clasificación Taric, e utilizando o índice de Grubel e Lloyd, móstrase a evolución do índice de comercio intra-industrial do comercio exterior de Galicia (gráfico 4).

Despois dunha caída a 0,69 en 2021, o índice recuperou en 2022 o valor de 0,71 que presentaba en 2020, implicando que o 71% do comercio exterior galego é de carácter intraindustrial. Presentan índices de CII superiores ao 80% algúns capítulos arancelarios moi relevantes para o comercio exterior galego, como vehículos automóbiles; pescado, crustáceos e moluscos; conservas de pescado; aluminio e as súas manufacturas; ou máquinas e aparellos mecánicos, o que explica o elevado carácter intraindustrial do comercio exterior galego.

O outro índice relevante é o de concentración. O resultado que indica unha maior competitividade do comercio exterior é un incremento dos fluxos de exportacións cunha diminución da concentración. Este indicador, cuxo valor tamén está condicionado polo grao de desagregación utilizada, constrúese considerando os 98 capítulos da desagregación Taric, e utilizando o índice de Herfindhal-Hirschman Normalizado (IHHN), que toma valores entre 0 e 1. A convención é considerar un grao de concentración alto cando o índice toma valores superiores a 0,18 e baixo para valores inferiores a 0,10. Os datos para o comercio exterior galego (gráfico 5) mostran que, despois dun incremento na concentración das exportacións en 2020 e 2021, explicado polo comportamento positivo do sector da automoción e negativo da confección, devolvendo a estrutura das exportacións a unha situación máis parecida á anterior á gran

recesión; en 2022 as exportacións volven diversificarse, alcanzando o índice de concentración valores similares aos de antes da pandemia da COVID-19 e que poden considerarse indicativos dunha concentración das exportacións baixa.

As importacións, máis diversificadas que as exportacións nas últimas décadas, manteñen valores máis estables e, para 2022, o índice alcanzou un valor practicamente idéntico ao das exportacións (0,091 fronte a 0,086); polo que, en xeral, podemos falar dun incremento na diversificación do comercio exterior galego.

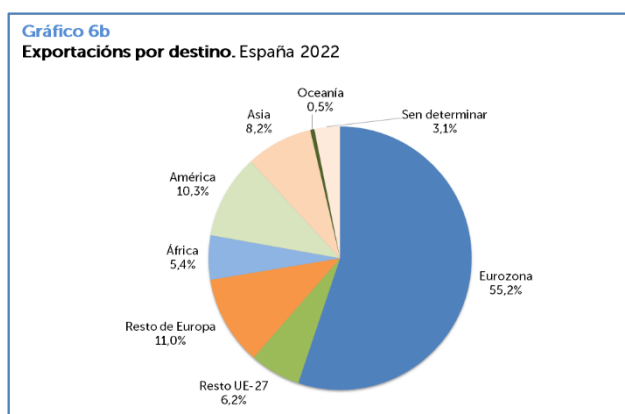
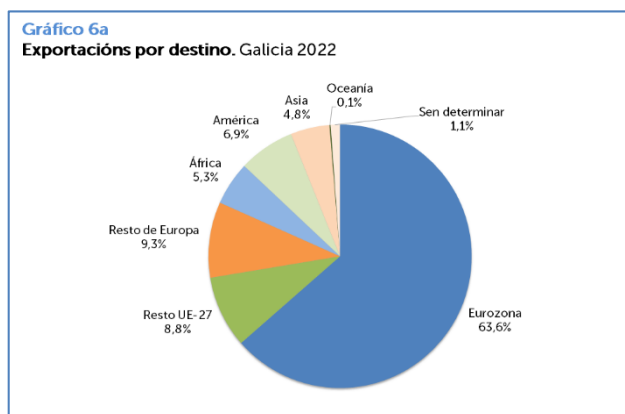
Destino e orixe do comercio exterior galego en 2022

Durante a crise da COVID-19, o comercio exterior galego sufriu un pequeno retroceso, mais en 2021 xa se superaron os niveis de exportacións e importacións anteriores á pandemia, marcando unha traxectoria crecente desde ese momento; esta, como xa se comentou, na actualidade está moi condicionada pola elevada suba dos prezos ao facer as análises en termos de valor do comerciado.

O incremento das exportacións de Galicia en 2022 á Eurozona (29,3%) e ao resto da UE-27 (26,1%) nunha porcentaxe maior á do total de exportacións segue a concentrar as vendas ao exterior de Galicia nestes destinos, nunha proporción maior que no caso de España, que tamén concentra as súas exportacións en Europa, pero en moito menor medida (gráficos 6a e 6b).

Esa maior concentración das exportacións na UE para Galicia que para España tamén se reflicte nos datos relativos. Galicia acada un peso do 7,7% para o total de exportacións, moi superior á súa representación en termos demográficos (5,7%) e de PIB (5,2%), pero un peso aínda maior no envío de mercadorías a países da UE (cadro 6).

No cadro 7, que mostra a clasificación dos dez principais socios comerciais de Galicia nos anos recentes, vemos que os cinco maiores clientes de produtos galegos son membros da Eurozona, sendo os nosos veciños, Francia e Portugal, os destinatarios máis importantes de produtos galegos. De feito, xuntos representan arredor do 32% das exportacións totais e acaparan a metade das exportacións realizadas á Eurozona. O terceiro lugar ocúpao Italia, con arredor do 9,5% de exportacións. Do resto de países de UE-27, Polonia é o único que aparece na clasificación con preto do 5% das exportacións, sen dúbida debido á

existencia neste país de centros loxísticos de Inditex. Dos restantes países de Europa, Reino Unido, un socio tradicional, segue a representar unha fracción relevante das exportacións galegas (máis do 5%), malia que o seu peso relativo ten unha traxectoria decrecente desde antes da pandemia, iniciada pola incerteza xerada polo Brexit. Turquía sae da clasificación de países con maiores taxas de exportacións galegas, non porque diminuísen, senón polo maior crecemento das exportacións a outras economías. Turquía nos anos previos viña tendo un forte aumento no fluxo de mercadorías procedentes de Galicia, alimentado pola estabilidade dos tipos de cambio; pero a tendencia á apreciación do euro fronte á lira, especialmente en 2022, sen dúbida freou esa dinámica.

Nas restantes áreas xeográficas as exportacións galegas sufriron máis os efectos da pandemia, diminuíndo de forma significativa (a excepción de Oceanía), pero tamén superaron os seus niveis previos á pandemia xa en 2021; dinámica alcista que continúa ata a actualidade, a pesar das tendencias proteccionistas e dos enfrontamentos e posicións xeoestratéxicas. Destas áreas, só Marrocos (destino de máis do 4% das exportacións galegas e de máis do 75% das africanas) e Estados

Cadro núm. 6
Evolución do comercio exterior en Galicia e España (en millóns de euros)

	Exportacións					Importacións				
	2018	2019	2020	2021	2022*	2018	2019	2020	2021	2022*
Galicia										
Eurozona	13.905,7	13.789,3	13.193,0	14.689,6	18.994,5	9.420,9	9.796,9	8.643,4	9.770,0	11.237,3
Resto UE-27	1.681,8	1.851,0	1.838,5	2.090,7	2.637,0	554,1	555,1	512,8	596,7	1.036,9
Resto de Europa	2.387,3	2.340,6	2.344,9	2.532,5	2.777,0	1.343,2	1.640,7	1.327,0	1.460,2	1.974,9
África	1.084,5	1.183,6	998,8	1.487,5	1.596,4	2.653,9	2.758,5	1.802,4	2.262,5	3.066,7
América	1.827,8	1.735,6	1.226,3	1.765,0	2.059,7	2.712,7	2.639,0	2.112,4	3.286,4	5.045,3
Asia	1.045,8	1.120,7	882,6	1.079,5	1.436,3	2.369,5	2.384,0	2.243,3	2.592,2	4.404,9
Oceanía	39,1	32,4	273,5	331,4	43,8	115,4	103,9	93,0	97,4	153,5
Sen determinar	223,6	204,8	195,8	233,1	341,4	32,1	41,3	37,5	67,6	164,3
Total	22.195,6	22.258,1	20.953,5	24.209,4	29.886,1	19.201,8	19.919,5	16.771,7	20.133,0	27.083,8
España										
Eurozona	147.759,3	150.358,5	140.821,2	170.626,3	214.700,6	139.094,8	137.906,2	121.937,2	147.421,5	172.461,9
Resto UE-27	17.899,9	18.803,2	17.500,5	20.612,3	24.292,3	19.819,7	20.472,3	19.056,7	21.890,1	27.700,1
Resto de Europa	34.556,0	36.319,9	32.872,8	37.419,5	42.703,3	30.116,0	31.184,6	25.741,9	35.608,3	41.190,8
África	18.554,4	18.571,5	15.613,6	18.509,2	21.125,2	27.724,1	27.297,1	19.037,9	28.011,5	42.527,7
América	30.405,3	31.273,2	25.996,3	31.953,5	40.172,9	33.636,8	33.725,4	29.280,8	36.967,5	64.469,1
Asia	26.114,4	26.676,9	24.954,6	28.355,1	32.023,7	66.140,0	67.240,1	58.058,0	71.475,4	103.100,8
Oceanía	1.915,2	1.863,9	1.789,4	1.963,8	1.996,0	1.036,0	783,7	633,8	953,8	1.444,3
Sen determinar	8.056,0	7.025,6	4.079,8	5.418,9	12.194,8	2.079,9	3.827,6	3.178,9	3.955,3	4.426,5
Total	285.260,5	290.892,8	263.628,3	314.858,5	389.208,9	319.647,3	322.436,9	276.925,1	346.283,4	457.321,2
%Galicia/España										
Eurozona	9,4	9,2	9,4	8,6	8,8	6,8	7,1	7,1	6,6	6,5
Resto UE-27	9,4	9,8	10,5	10,1	10,9	2,8	2,7	2,7	2,7	3,7
Resto de Europa	6,9	6,4	7,1	6,8	6,5	4,5	5,3	5,2	4,1	4,8
África	5,8	6,4	6,4	8,0	7,6	9,6	10,1	9,5	8,1	7,2
América	6,0	5,5	4,7	5,5	5,1	8,1	7,8	7,2	8,9	7,8
Asia	4,0	4,2	3,5	3,8	4,5	3,6	3,5	3,9	3,6	4,3
Oceanía	2,0	1,7	15,3	16,9	2,2	11,1	13,3	14,7	10,2	10,6
Sen determinar	2,8	2,9	4,8	4,3	2,8	1,5	1,1	1,2	1,7	3,7
Total	7,8	7,7	7,9	7,7	7,7	6,0	6,2	6,1	5,8	5,9

* Datos provisionais.

Fonte: DataComex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

Cadro núm. 7
Estrutura espacial do comercio exterior de Galicia
Principais países de procedencia e destino dos intercambios

	2020		2021		2022*		TVI (%) 2022*-2021
	Millóns de euros	%	Millóns de euros	%	Millóns de euros	%	
Exportacións							
Francia	5.104,2	24,4	4.962,9	20,5	5.389,1	18,0	8,6
Portugal	2.802,0	13,4	3.174,9	13,1	4.140,6	13,9	30,4
Italia	1.757,3	8,4	2.323,0	9,6	2.807,5	9,4	20,9
Países Baixos	765,6	3,7	927,0	3,8	1.946,7	6,5	110,0
Alemaña	1.068,9	5,1	1.273,8	5,3	1.755,7	5,9	37,8
Reino Unido	1.347,5	6,4	1.310,0	5,4	1.518,7	5,1	15,9
Polonia	922,5	4,4	1.110,8	4,6	1.475,4	4,9	32,8
Bélxica	738,8	3,5	780,4	3,2	1.242,4	4,2	59,2
Marrocos	622,2	3,0	1.034,4	4,3	1.217,7	4,1	17,7
Estados Unidos	415,0	2,0	679,9	2,8	824,1	2,8	21,2
Resto de países	5.409,5	25,8	6.632,2	27,4	7.568,0	25,3	14,1
Total	20.953,5	100,0	24.209,4	100,0	29.886,1	100,0	23,4
Importacións							
Francia	4.541,0	27,1	5.292,7	26,3	5.100,9	18,8	-3,6
Portugal	1.705,6	10,2	2.010,6	10,0	2.700,1	10,0	34,3
China	1.190,5	7,1	1.330,6	6,6	2.113,7	7,8	58,9
Estados Unidos	461,9	2,8	1.283,4	6,4	1.947,5	7,2	51,8
Marrocos	734,5	4,4	971,5	4,8	1.001,8	3,7	3,1
Italia	708,5	4,2	751,2	3,7	918,1	3,4	22,2
México	405,6	2,4	369,7	1,8	815,3	3,0	120,5
Turquía	389,0	2,3	587,5	2,9	758,5	2,8	29,1
Países Baixos	319,0	1,9	392,3	1,9	758,0	2,8	93,2
Alemaña	713,6	4,3	678,9	3,4	765,2	2,8	12,7
Resto de países	5.602,4	33,4	6.464,5	32,1	10.204,5	37,7	57,9
Total	16.771,7	100,0	20.133,0	100,0	27.083,8	100,0	34,5

* Datos provisionais.

Fonte: DataComex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

Unidos (que conta por apenas o 3% do total e o 40% das exportacións a América) entran na clasificación dos dez socios principais (cadro 7). O incremento das exportacións destes dous países viuse favorecido pola superación do conflito diplomático co primeiro e pola mellora da política arancelaria co segundo.

O fluxo exportador a Asia tamén presenta tendencia ao crecemento, pero o destino dos produtos galegos é máis diversificado que nas outras áreas, xa que os tres receptores principais (China, Israel e Xapón) acumulan arredor do 40% das exportacións dirixidas a ese continente. A excepción de operacións puntuais relacionadas co sector naval, as exportacións cara a Oceanía son tradicionalmente baixas, e así se mantiveron en 2021 e 2022.

Polo lado das importacións, o valor relativo dos países da Eurozona non só é inferior ao das exportacións, senón que tamén se está reducindo en favor das economías americanas e asiáticas que, en conxunto, pasan de representar un cuarto do total en 2019 ao 35% en 2022. A Eurozona pasou de proporcionar máis da metade dos produtos importados a situarse no 41,5% en 2022, sendo tamén Francia e Portugal os principais aliados comerciais de Galicia. Aquí destaca o volume de importacións francesas (case un quinto do total) e que, nalgúns períodos, incluso chegou a superar as exportacións; o cal se debe á entrada de produtos do sector do automóbil, arredor do 80% das importacións procedentes de Francia.

A clasificación dos dez países dos que máis se importa en Galicia (cadro 7) mostra que sete son os mesmos que para as exportacións, cinco dos cales forman parte da Eurozona. No relativo aos países europeos, e en comparación con períodos anteriores, hai unha diferenza salientable, entran nese *ranking* os Países Baixos e sae Reino Unido. Este último non só perdeu importancia relativa senón volume dos bens que se importan debido ao Brexit e ao consecuente aumento de barreiras comerciais; mentres que Países Baixos case duplicou o envío de produtos a Galicia.

O saldo comercial galego con África, América e Asia é deficitario, en especial nos dous últimos casos, nos que foi medrando co paso do tempo e rolda os 3.000 millóns de euros. Dentro do continente americano, Estados Unidos e México son os países que achegan máis importacións, máis da metade con orixe na súa área, e gañando peso relativo sobre o conxunto de importacións de Galicia.

O volume de importacións procedentes de Asia aumentou moito máis que o de exportacións, de forma que en 2022 por cada euro exportado se importaban máis de 3. As compras nesta área están moi concentradas en China (arredor do 50% da área), que ocupa o terceiro lugar en canto aos socios comerciais (7,8% do total galego), sendo provedor dunha gran cantidade de produtos de consumo e tamén materias primas.

En canto ao fluxo importador con África, Marrocos é o líder da área con aproximadamente o 40% das importacións realizadas por Galicia desde África. Os principais produtos importados non varían, pero si a súa dinámica; recuperan volume e peso os produtos téxtiles e baixan (volume e peso) os produtos pesqueiros e da automoción.

O comercio exterior galego cos principais socios en 2022

A estrutura dos destinos das exportacións galegas non variou esencialmente nos últimos anos, pero hai algúns cambios que podemos destacar. En Europa perde peso o Reino Unido e gáñano os Países Baixos e Polonia. Fóra de Europa cabe sinalar o incremento no peso relativo de Marrocos (cadro 7). Con todo, os tres principais países aos que Galicia dirixe as súas exportacións, que concentran en 2022 o 41,3% do total, algo menos que en 2019 (42,6%), son da Eurozona: Francia, Portugal e Italia.

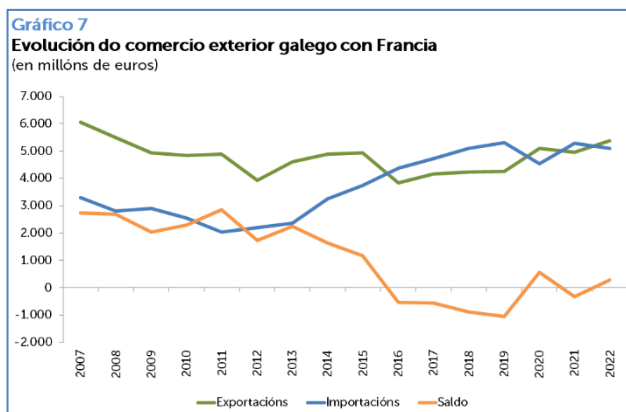
No caso das importacións, os tres principais países, Francia, Portugal e China, concentran o 36,6% das importacións en 2022, fronte a un 40,8% en 2019. O cambio importante non é tanto o incremento do peso de China (case 3 puntos porcentuais máis) senón a caída de Francia entre 2019 e 2022 (case 8 puntos porcentuais menos); en parte polo aumento do total de importacións pero, tamén, pola diminución das importacións desde Francia (-3,6% en 2022).

Aínda que se manteñen os postos dos tres principais socios, o peso relativo de cada un deles foi variando. Francia, que case triplicaba o valor das importacións desde Portugal en 2019, xa só as duplica en 2022. Pola súa vez, as importacións desde China subiron entre 2019 e 2022 un 115,4% (fronte a un 47,9% as de Portugal e -7,1% as de Francia).

Por outra parte, países con moito peso relativo como destino das exportacións galegas, como Italia ou Alemaña, están perdendo peso como orixe das importacións fronte ao notable incremento das importacións con orixe en China ou, nos últimos anos, en EE. UU.

En todo caso, os dous países que seguen a ocupar as primeiras posicións como socios comerciais de Galicia son Francia e Portugal, malia que mostrando unha dinámica bastante diferente nos últimos anos; a cal se explica fundamentalmente pola especialización sectorial do comercio exterior con cada un deses países.

As exportacións a Francia medraron entre 2021 e 2022 un 8,6%, en moito menor contía que para o total de exportacións, pasando a concentrar o 18% do total (fronte a un 20,5% o ano anterior). Este resultado foi consecuencia de dous efectos contrapostos nos principais sectores de exportación a Francia. Por unha parte, a positiva evolución das exportacións de manufacturas de consumo (que subiron un 34,5%) e concentran en 2022 o 19,2% das exportacións galegas a Francia, en particular as de téxtil e confección, que representan o 90% das exportacións de manufacturas de consumo e cuxo peso relativo vén aumentando de forma ininterrompida desde 2007, coa excepción da caída en 2020 consecuencia da pandemia. Por outra parte, a caída das exportacións do sector de automoción (-12%), motivadas pola redución da exportación de automóviles e motos (-27,5%), que, ao concentrar o 75% das exportacións do sector de automoción en 2022, non puideron ser compensadas polo grande incremento na exportación de compoñentes nese ano (147%). O sector de automoción segue a concentrar a maior parte das exportacións a Francia (39,2% en 2022), pero cun importante descenso nos últimos anos; non só pola evolución negativa do propio sector, en particular para as vendas de automóviles, senón pola evolución positiva doutros sectores, as xa comentadas manufacturas de consumo, outras manufacturas e, no último ano, os produtos enerxéticos.

O resultado agregado desas diferentes dinámicas leva á evolución mostrada no gráfico 7 para o total de exportacións, importacións e saldo comercial con Francia que, se ben mostra déficit a partir de 2016, en 2022 presenta de novo superávit debido á diminución das importacións.

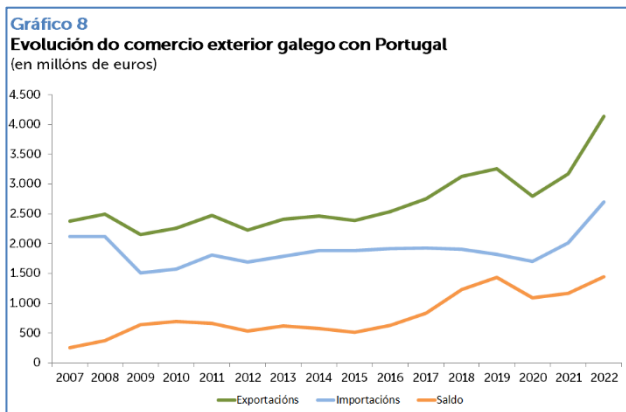
As importacións que Galicia fai de Francia concéntranse tamén no sector de automoción, pero en moita maior medida que para as exportacións, chegando ao 78,2% do total de importacións de Francia en 2022; destas, máis do 80% corresponde a compoñentes de automoción. En 2022, as importacións de Francia baixaron nun -3,2%, consecuencia da caída do 8,1% na importación de compoñentes; o que leva este país a representar o 18,8% do total de importacións de Galicia, un peso moi similar ao das exportacións a Francia nese ano (18%).

Como xa se comentou, o peso de Francia no comercio exterior de Galicia está a diminuír ante a dinámica á que asiste o comercio exterior do sector da automoción. Pola súa vez, Portugal é o segundo socio comercial en importancia para Galicia, aínda que a unha boa distancia de Francia. En 2022, concentra o 13,8% das exportacións totais de Galicia e o 9,9% das importacións.

Como xa se comentou, o peso de Francia no comercio exterior de Galicia está a diminuír ante a dinámica á que asiste o comercio exterior do sector da automoción. Pola súa vez, Portugal é o segundo socio comercial en importancia para Galicia, aínda que a unha boa distancia de Francia. En 2022, concentra o 13,8% das exportacións totais de Galicia e o 9,9% das importacións.

A dinámica é moi diferente á de Francia, cunha evolución positiva, tanto para as exportacións como para as importacións, que resulta nun crecente superávit comercial (gráfico 8).

O comercio galego con Portugal está moito máis diversificado que no caso francés. As exportacións a Portugal, que en 2022 aumentaron un 30,4% respecto ás de 2021, seguen a concentrarse nos produtos da pesca, nas pezas de vestir (en particular as non de punto), no sector de automoción (sobre todo en partes e compoñentes), e na fundición de ferro e aceiro e as súas manufacturas. Ademais, en 2022, teñen relevancia as exportacións de combustibles (16,5% do total de exportacións), consecuencia dos altos prezos destes produtos e do incremento da demanda de refinados, como xa se comentou.

As importacións desde Portugal, que en 2022 medraron un 34,3% respecto ás de 2021, tamén están diversificadas, sendo, en xeral, os capítulos arancelarios relevantes os mesmos que para as exportacións, con algunhas matizacións. A fundición de ferro e aceiro e as súas manufacturas concentran máis do 20% das importacións desde Portugal. Tamén son relevantes as importacións de pezas de vestir

As importacións desde Portugal, que en 2022 medraron un 34,3% respecto ás de 2021, tamén están diversificadas, sendo, en xeral, os capítulos arancelarios relevantes os mesmos que para as exportacións, con algunhas matizacións. A fundición de ferro e aceiro e as súas manufacturas concentran máis do 20% das importacións desde Portugal. Tamén son relevantes as importacións de pezas de vestir

(neste caso, sobre todo as de punto), os produtos da pesca e as compoñentes de automoción (que están perdendo peso relativo nos últimos anos).

As empresas galegas no comercio exterior

A pesar do impacto das restricións derivadas da pandemia da COVID-19 nos fluxos de comercio exterior, en 2020 o número de empresas exportadoras galegas apenas variou e o de empresas importadoras incrementouse (cadro 8). En 2021 a cifra de empresas que participaron nalgunha operación de comercio exterior aumentou moito, un 32% o número de empresas exportadoras e un 43% o de empresas importadoras, marcando os máximos da serie histórica. Estes incrementos son substancialmente superiores ás subidas dos fluxos de entrada e saída de mercadorías; o que mostra unha maior aposta do tecido empresarial galego pola apertura aos mercados estranxeiros, así como polo aprovisionamento en ditos mercados. Porén, en 2022, o número de empresas que participan no comercio exterior cae de forma moi significativa, a pesar do aumento do volume de comercio; o que pode indicar non tanto un problema de parte desas novas empresas internacionalizadas para asentarse nos mercados estranxeiros, senón a recupe-

Cadro núm. 8

Número total de empresas galegas exportadoras e Importadoras

	2019	2020	2021	2022
Exportadoras	7.167	7.121	9.376	8.496
Importadoras	12.359	13.696	19.530	16.478

Fonte: DataComex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

Cadro núm. 9

Número de empresas galegas exportadoras e Importadoras por grupos arancelarios

Capítulos	Grupos	Produtos	2020	2021	2022*	TVI (%) 2022/2021
Exportacións						
01/05	I	Animais, peixes e moluscos, leite e ovos	705	671	686	2,2
06/14	II	Vexetais, froitos, café e sementes	209	265	273	3,0
15	III	Graxas e aceites vexetais e animais	53	69	71	2,9
16/24	IV	Produtos de alimentación	1.072	1.342	1.342	0,0
25/27	V	Minerais e combustibles minerais	221	253	258	2,0
28/38	VI	Produtos químicos	823	893	934	4,6
39/40	VII	Plástico, caucho e as súas manufacturas	841	969	998	3,0
41/43	VIII	Peles, coiros e as súas manufacturas	194	256	251	-2,0
44/46	IX	Madeira e as súas manufacturas	286	354	369	4,2
47/49	X	Pastas papeleiras, papel e edición	435	577	544	-5,7
50/63	XI	Materias téxtiles e confección	1.178	1.697	1.532	-9,7
64/67	XII	Calzado, paraugas e sombreiros	259	394	318	-19,3
68/70	XIII	Produtos da pedra, cemento, cerámica e vidro	486	516	532	3,1
71	XIV	Xoiería	83	109	94	-13,8
72/83	XV	Metais e as súas manufacturas, ferramentas	1.503	1.701	1.725	1,4
84/85	XVI	Caldeiras, maquinaria e material eléctrico	1.938	2.200	2.162	-1,7
86/89	XVII	Material de transporte	873	1.140	958	-16,0
90/92	XVIII	Instrumentos de precisión e relojería	424	498	475	-4,6
93	XIX	Armas	0	8	8	0,0
94/96	XX	Mobiliario, artigos de recreo e varios	623	758	766	1,1
97	XXI	Obxectos de arte e non clasificados	25	39	50	28,2
98-99		Non clasificados	3.160	4.185	3.703	-11,5
Importacións						
01/05	I	Animais, peixes e moluscos, leite e ovos	590	641	644	0,5
06/14	II	Vexetais, froitos, café e sementes	367	408	422	3,4
15	III	Graxas e aceites vexetais e animais	58	65	73	12,3
16/24	IV	Produtos de alimentación	595	669	654	-2,2
25/27	V	Minerais e combustibles minerais	315	338	363	7,4
28/38	VI	Produtos químicos	1.721	2.105	2.103	-0,1
39/40	VII	Plástico, caucho e as súas manufacturas	2.050	2.419	2.486	2,8
41/43	VIII	Peles, coiros e as súas manufacturas	697	901	753	-16,4
44/46	IX	Madeira e as súas manufacturas	389	449	523	16,5
47/49	X	Pastas papeleiras, papel e edición	1.141	1.437	1.358	-5,5
50/63	XI	Materias téxtiles e confección	3.897	5.104	4.109	-19,5
64/67	XII	Calzado, paraugas e sombreiros	970	1.595	1.253	-21,4
68/70	XIII	Produtos da pedra, cemento, cerámica e vidro	827	977	967	-1,0
71	XIV	Xoiería	313	510	548	7,5
72/83	XV	Metais e as súas manufacturas, ferramentas	3.030	3.724	3.744	0,5
84/85	XVI	Caldeiras, maquinaria e material eléctrico	5.609	6.968	6.569	-5,7
86/89	XVII	Material de transporte	1.472	2.400	2.183	-9,0
90/92	XVIII	Instrumentos de precisión e relojería	1.656	2.069	1.998	-3,4
93	XIX	Armas	19	29	37	
94/96	XX	Mobiliario, artigos de recreo e varios	1.524	2.366	2.252	-4,8
97	XXI	Obxectos de arte e non clasificados	90	140	121	-13,6
98-99		Non clasificados	3.992	5.306	3.942	-25,7

* Datos provisionais.

Fonte: DataComex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

ración dos intercambios co resto de España. Con todo, despois dos datos excepcionais de 2021, en 2022, o número de empresas exportadoras é un 19% maior que en 2020 e o número de empresas importadoras un 20% maior.

Seguen a ser catro os grupos de produtos que destacan sobre os demais (cadro 9), concentrando cada un deles máis de mil empresas exportadoras. Entre eles sobresaé o grupo de produtos de caldeiras, maquinaria e material eléctrico, que en 2021 superou as dúas mil empresas exportadoras. Os tres grupos restantes, que nos últimos anos se acercan ou superaron as 1.500 sociedades exportadoras son, por orde de importancia, metais e as súas manufacturas e ferramentas; materias téxtiles e confección; e produtos de alimentación. No ano 2021 uniuse ao grupo das mil material de transporte; non obstante, en 2022 volve estar por debaixo desa cifra. Como xa se comentou previamente, neste ano deuse unha caída importante no número de empresas exportadoras, o cal se concentrou en dous dos grupos mencionados, material de transporte; e materias téxtiles e confección; tendencia que, segundo os datos do primeiro trimestre de 2023, parece que se mantén.

No relativo ás importacións, a concentración por produtos é menor, pero tamén existen certos grupos arancelarios destacados, caldeiras, maquinaria e material eléctrico; e materias téxtiles e confección, a pesar da perda recente de empresas importadoras nestes que continúa ata os primeiros meses de 2023. É especialmente grande a caída no número de empresas importadoras de produtos téxtiles, case mil empresas en 2022, arredor do 20%. Ao mesmo tempo, tamén baixan con forza as empresas importadoras de produtos do grupo de calzado, paraugas e sombreiros (-21,4%).

A excepción do grupo de material de transporte, onde diminúen o número de empresas (exportadoras e importadoras) e o volume comercializado (exportador e importador), no resto de grupos arancelarios mencionados, os máis importantes en termos cuantitativos, o que se produce é unha concentración do volume de comercio nalgúns empresas; é dicir, o maior fluxo comercial, tanto de entrada como de saída, repártese entre un menor número de empresas.

O comercio exterior galego por provincias en 2022

Se en 2021 Pontevedra era a provincia que lideraba o comercio exterior de Galicia, en 2022 esa posición corresponde á Coruña, que concentra a metade das exportacións e importacións de Galicia, mentres que Pontevedra pasa a ocupar a segunda posición (cadro 10). Este cambio débese ao xa comentado en relación á diferente dinámica que mostraron os sectores que, sendo relevantes no comercio exterior de Galicia, se concentran nalgúnha destas provincias.

Cadro núm. 10

Distribución do comercio exterior de Galicia por provincias

	2021		2022*	
	Millóns de euros	%	Millóns de euros	%
Exportacións				
A Coruña	10.387,8	42,9	14.830,5	49,6
Lugo	726,2	3,0	755,0	2,5
Ourense	12.071,7	49,9	13.073,9	43,7
Pontevedra	1.023,7	4,2	1.226,7	4,1
Galicia	24.209,4	100,0	29.886,1	100,0
Importacións				
A Coruña	7.833,6	38,9	13.549,3	50,0
Lugo	599,6	3,0	782,6	2,9
Ourense	11.031,5	54,8	11.885,5	43,9
Pontevedra	668,2	3,3	866,3	3,2
Galicia	20.133,0	100,0	27.083,8	100,0

* Datos provisionais.

Fonte: DataComex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

Pontevedra concentra o 82,1% das exportacións e o 78,4% das importacións de pesca de Galicia e o 97,9% das exportacións e o 97,3% das importacións do sector de automoción. Pola súa parte, A Coruña concentra o 80,5% das exportacións galegas de combustibles e o 96,8% das importacións. En pezas de vestir acapara arredor do 97% das exportacións galegas e o 92% das importacións. Polo tanto, a dinámica pouco favorable do sector da automoción en 2022 xunto coa evolución positiva do comercio de pezas de vestir e, de maneira excepcional este ano, o de combustibles, explican a feble dinámica do comercio exterior de Pontevedra, o incremento interanual en 2022 foi de 8,3% para as exportacións

e 7,7% para las importacións; e a positiva evolución do comercio exterior da Coruña, que incrementou as súas exportacións nun 42,7% e as importacións nun 73%.

As provincias de Ourense e Lugo teñen un peso relativamente pequeno no comercio exterior de Galicia. Ourense conta con pouco máis do 4% das exportacións e o 3% das importacións galegas. Cun incremento interanual do 19,8% en 2022, as exportacións de Ourense están lideradas polo capítulo arancelario das manufacturas de pedra (a industria da lousa e o xisto), que concentra o 20,5% das exportacións da provincia. O segundo capítulo de exportación en importancia é o de graxas e aceites, que mostrou un incremento interanual do 86,8%. Este capítulo (en particular o aceite de xirasol, que conta polo 74% das

importacións do capítulo) é o que lidera as importacións da provincia de Ourense, concentrando un 22,4% do total das importacións da provincia.

Lugo ten un peso aínda menor que o de Ourense no comercio exterior de Galicia, 2,5% das exportacións e 2,9% das importacións totais. As exportacións, cun aumento interanual do 4%, están lideradas en 2022 polo óxido de aluminio (coridón artificial), que supón o 34% do total de exportacións da provincia; mentres que as importacións, que subiron un 30,5%, están encabezadas polos minerais de aluminio, o 28,7% do total de importacións da provincia.

O investimento estranxeiro directo (IED)

Tendencias globais e perspectivas de IED

Os fluxos de entrada de investimento estranxeiro directo no mundo (IED) en 2021 foron de 1.582 miles de millóns de dólares, un 64% máis que o nivel excepcionalmente baixo en 2020 (cadro 11). A recuperación mostrou un impulso significativo grazas a mercados de fusións e adquisicións en auxe e ao rápido crecemento de proxectos internacionais debido ás condicións de financiamento flexibles e aos paquetes de estímulo governamentais.

Cadro núm. 11

Evolución do investimento directo estranxeiro (IED) no mundo

	Entradas			Saídas		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Miles de millóns de dólares						
Economías desenvolvidas	764	319	746	737	408	1.269
Economías en desenvolvemento	716	644	837	387	372	438
Total mundial	1.481	963	1.582	1.124	780	1.708
Porcentaxes						
Economías desenvolvidas	51,6	33,1	47,1	65,6	52,3	74,3
Economías en desenvolvemento	48,4	66,9	52,9	34,4	47,7	25,7

Fonte: UNCTAD, *Informe sobre las inversiones en el mundo 2022*.

Do aumento mundial de IED en 2021, case tres cuartas partes debeuse á recuperación nos países desenvolvidos, onde as entradas representan máis do dobre do nivel de 2020, o que se traduce nun incremento do 134%. A subida foi causada principalmente polas operacións de fusións e adquisicións e os altos niveis de beneficios non distribuídos das empresas multinacionais (Untad, 2022). A pesar disto, os investimentos en novos activos produtivos no estranxeiro seguen a ser febles en 2021, xa que o número de investimentos en novas instalacións medrou un 11%; unha quinta parte menos que os niveis anteriores á pandemia.

Os fluxos de IED para as economías en desenvolvemento medraron máis lentamente que os das rexións desenvolvidas, un 30%, ata os 837 miles de millóns de dólares; implicando unha participación destes países nos fluxos mundiais dun 52,9%. O aumento foi, sobre todo, resultado do forte crecemento en Asia, da recuperación parcial en América Latina e o Caribe e dunha repunta en África (Untad, 2022).

Os fluxos de saída de IED subiron de maneira considerable durante 2021, preto dun 120%. Pero foron as economías desenvolvidas as que maioritariamente contribuíron a eses fluxos, cun incremento do 211%, elevando a súa participación no total de saídas ata situarse en tres cuartas partes dos fluxos mundiais (cadro 11). Tanto os fluxos mundiais, como os das economías desenvolvidas, son moi superiores aos existentes en 2019, antes da pandemia; non é así para as economías en desenvolvemento, que aínda non volveron alcanzar a suma dos fluxos que investían en 2019.

A nivel xeográfico, destacan as saídas de América do Norte, onde as súas multinacionais aumentaron o seu investimento no estranxeiro un 72%, ata 403 miles de millóns de dólares. Este incremento de fluxos dirixiuse principalmente cara á Unión Europea, Reino Unido e México. As saídas de IED doutros países desenvolvidos subiron un 52%, sobre todo polo incremento das multinacionais xaponesas e coreanas.

Nas economías en desenvolvemento a dinámica tamén foi positiva, cun crecemento dos fluxos de saída de IED do 18%. Os países en desenvolvemento de Asia seguiron sendo unha importante fonte de investimento incluso durante a pandemia, e as saídas de IED da rexión aumentaron un 4%. Pola contra, as operacións de fusións e adquisicións por parte de empresas asiáticas caeron un 35% (Untad, 2022).

A contorna global mudou de forma drástica en 2022. A guerra na Ucraína e as súas consecuencias, con movementos xeo-estratéxicos, nun contexto inflacionista e de crise enerxética mundial, xunto cos efectos persistentes da pandemia, está a xerar incerteza para os investidores; que, sumado aos cambios dalgúns países en relación aos problemas derivados da alta dependencia externa de subministracións básicas ou bens intermedios, podería exercer unha presión significativa á baixa sobre o IED global en 2022. Tamén as subidas dos tipos de xuro nas principais economías, a fin de controlar a inflación, terán impactos negativos sobre os mercados de fusións e adquisicións e sobre o financiamento de proxectos internacionais. Porén, os paquetes de apoio do sector público para investimentos en infraestruturas, de aplicación plurianual, poden actuar no sentido contrario, mitigando os efectos negativos. En conxunto, agárdase unha traxectoria descendente de IED para 2022, como poñen de manifesto os datos do primeiro trimestre (Untad, 2022).

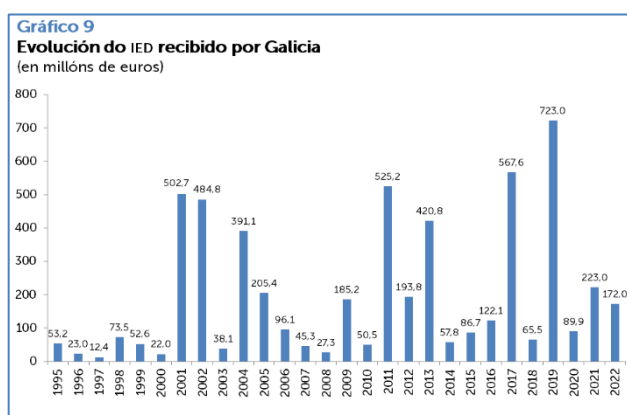
De cara á evolución futura dos fluxos de IED vai ter gran relevancia a aplicación do Pilar II do proxecto do G20 e a OCDE sobre a Erosión da Base Impoñible e o Traslado de Beneficios (BEPS), que está prevista para 2023; aínda que é pouco probable que se poña en funcionamento rapidamente. Este proxecto introducirá un imposto mínimo do 15% sobre os beneficios no estranxeiro para as multinacionais con ingresos superiores a 750 millóns de euros. Cabe esperar que a aplicación dun imposto deste tipo teña importantes efectos para os fluxos e as políticas de investimento, xa que a fiscalidade é un determinante de relevancia no IED e as diferenzas entre países inciden no destino do fluxo de investimento.

Hoxe en día as taxas impositivas reais sobre o IED están por debaixo das taxas xerais e resultarán afectadas polo novo imposto mínimo, o que a priori xeraría presión á baixa sobre o volume de investimento. Porén, agárdase que a redución das diferenzas nas taxas impositivas dea lugar a un desvío do investimento desde economías de, na actualidade, baixa imposición ás de maior imposición. Eventualmente, o efecto de desvío podería contrarrestar as perdas de investimento causadas polo efecto de volume. Neste novo contexto, onde as diferenzas nas taxas impositivas serán menores, emerxerán outros factores para a toma de decisión de localización do investimento, como, por exemplo, as infraestruturas ou a contorna reguladora e institucional.

O IED recibido por Galicia

Tras a superación da crise sanitaria desencadeada pola COVID-19, os fluxos de entrada de IED mantiveron o seu patrón de comportamento habitual tanto a nivel nacional como galego. En Galicia, o IED recibido en 2021 foi de case 223 millóns de euros e de 172 millóns de euros en 2022, mostrando a volatilidade habitual, provocada pola existencia ou non de operacións de investimento de grande envergadura (gráfico 9).

A nivel estatal, o comportamento de IED entrante mantivo unha senda de crecemento sen verse alterada durante a pandemia (cadro 12), cun leve retroceso en 2021, pero con incrementos interanuais de 9,8% en 2020 e 12,9% en 2022, ano no que se superan os 36.500 millóns de euros. No patrón de repartición territorial, o peso de IED recibido por Galicia é moi pequeno, concentrándose o investimento en Madrid, ao igual que nos anos anteriores, se ben vai perdendo peso desde o 80% en 2020 ata algo máis do 52% en 2022. Esta rexión, moi beneficiada por operacións de investimento nos anos previos, perdeu un volume

de entrada importante, en especial entre 2021 e 2022 (-20%). A segunda comunidade autónoma que máis investimentos recibía era Cataluña, a cal, a pesar de presentar un maior investimento tanto en termos absolutos como relativos en 2022 (11,30%), foi desbancada polo País Vasco, que acaparou máis do 15% de IED. Das restantes comunidades, só Valencia e Andalucía superan o 3%, aínda que a maioría captou un maior investimento que no ano anterior.

Na información sobre o IED que se recolle no Rexistro de Investimentos da Secretaría de Estado de Comercio diferénciase entre operacións de entidades que administran valores

Cadro núm. 12

Distribución territorial do investimento estranxeiro bruto en España

	2020		2021		2022		TVI (%) 2021/2020	TVI (%) 2022/2021
	Millóns de euros	%	Millóns de euros	%	Millóns de euros	%		
Andalucía	785,96	2,42	982,71	3,04	1.265,06	3,46	25,03	28,73
Aragón	25,25	0,08	201,55	0,62	484,18	1,32	698,37	140,23
Cantabria	16,75	0,05	24,72	0,08	9,81	0,03	47,62	-60,31
Castela e León	57,08	0,18	136,45	0,42	471,23	1,29	139,03	245,35
Castela-A Mancha	59,96	0,18	187,38	0,58	566,80	1,55	212,51	202,48
Cataluña	3.211,40	9,89	3.299,66	10,20	4.130,77	11,30	2,75	25,19
Madrid	25.999,45	80,03	24.063,72	74,35	19.229,84	52,62	-7,45	-20,09
C. Valenciana	354,18	1,09	872,58	2,70	2.036,22	5,57	146,37	133,36
Estremadura	233,84	0,72	15,90	0,05	9,36	0,03	-93,20	-41,14
Galicia	89,93	0,28	222,97	0,69	172,00	0,47	147,94	-22,86
Baleares	117,96	0,36	247,57	0,76	503,06	1,38	109,88	103,20
Canarias	77,87	0,24	102,79	0,32	268,96	0,74	32,00	161,67
A Rioxa	5,26	0,02	70,21	0,22	178,06	0,49	1.233,97	153,61
Navarra	120,68	0,37	118,03	0,36	790,11	2,16	-2,20	569,43
País Vasco	1.079,25	3,32	1.549,29	4,79	5.570,51	15,24	43,55	259,55
Asturias	51,02	0,16	45,44	0,14	298,01	0,82	-10,94	555,78
Murcia	181,66	0,56	96,64	0,30	545,91	1,49	-46,80	464,87
Ceuta e Melilla	1,34	0,00	0,61	0,00	0,37	0,00	-54,82	-38,88
Non clasificable	17,37	0,05	126,56	0,39	12,93	0,04	628,46	-89,78
Total	32.486,22	100,00	32.364,80	100,00	36.543,18	100,00	-0,37	12,91

Datos provisionais.

Fonte: DataInVex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

Cadro núm. 13

Distribución territorial do investimento estranxeiro bruto (ETVE e Non ETVE) en España

	2021				2022			
	Non ETVE		ETVE		Non ETVE		ETVE	
	Millóns de euros	%	Millóns de euros	%	Millóns de euros	%	Millóns de euros	%
Andalucía	970,68	3,24	12,03	0,51	1.264,97	3,70	0,09	0,00
Aragón	201,18	0,67	0,37	0,02	484,18	1,42	0,00	0,00
Cantabria	24,72	0,08	0,00	0,00	9,81	0,03	0,00	0,00
Castela e León	136,35	0,45	0,10	0,00	471,22	1,38	0,00	0,00
Castela-A Mancha	187,38	0,62	0,00	0,00	566,80	1,66	0,00	0,00
Cataluña	3.091,19	10,30	208,47	8,81	3.883,46	11,36	247,31	10,46
Madrid	21.960,57	73,20	2.103,15	88,89	17.225,82	50,40	2.004,02	84,74
C. Valenciana	867,24	2,89	5,34	0,23	2.036,21	5,96	0,01	0,00
Estremadura	15,90	0,05	0,00	0,00	9,36	0,03	0,00	0,00
Galicia	222,97	0,74	0,00	0,00	172,00	0,50	0,00	0,00
Baleares	247,57	0,83	0,00	0,00	455,33	1,33	47,72	2,02
Canarias	87,35	0,29	15,44	0,65	268,91	0,79	0,05	0,00
A Rioxa	70,21	0,23	0,00	0,00	178,06	0,52	0,00	0,00
Navarra	118,03	0,39	0,00	0,00	790,11	2,31	0,00	0,00
País Vasco	1.539,80	5,13	9,49	0,40	5.515,77	16,14	54,74	2,31
Asturias	45,44	0,15	0,00	0,00	298,01	0,87	0,00	0,00
Murcia	96,64	0,32	0,00	0,00	545,91	1,60	0,00	0,00
Ceuta e Melilla	0,61	0,00	0,00	0,00	0,37	0,00	0,00	0,00
Non clasificable	114,89	0,38	11,66	0,49	1,86	0,01	11,07	0,47
Total	29.998,75	100,00	2.366,05	100,00	34.178,15	100,00	2.365,02	100,00

Datos provisionais.

Fonte: DataInVex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

estranxeiros (ETVE) e as que non o son. As realizadas por este tipo de sociedades instrumentais non acostuman ter efectos reais sobre as economías que as reciben, de aí a importancia de coñecer a súa contía¹. Co paso do tempo, a súa importancia en España foi decaendo. De feito, nos dous últimos exercicios a contía case non variou (rolda os 2.365 millóns de euros) e a súa importancia relativa vai en descenso, pasando do 7,3% en 2021 a menos do 6,5% en 2022. Por outra banda, ao irse modificando a normativa fiscal que favorecía estas entidades, a separación entre ETVE e o resto de empresas tamén vai perdendo significado. Como se aprecia no cadro 13, malia que perde importancia, o IED realizado polas ETVE aínda reflicte un conxunto significativo de operacións na Comunidade de Madrid; a principal receptora, que supera os 2.000 millóns de euros e representaba un 8,7% do total de IED en 2021, subindo en 2022 ata o 10,4% debido á diminución no volume de entrada de IED nela. A outra rexión que reflicte unha entrada significativa en termos relativos deste tipo de investimento é Cataluña, pero a moita distancia de Madrid,

¹ As ETVE son sociedades instrumentais cun réxime fiscal especial debido á exención das ganancias obtidas por dividendos e plusvalías logradas pola transmisión de accións en sociedades estranxeiras. Formalmente, a transferencia a unha sociedade domiciliada en España da titularidade dunha empresa radicada no estranxeiro xera simultaneamente dúas anotacións no rexistro: unha de entrada e unha de saída.

Cadro núm. 14
Distribución sectorial do investimento estranxeiro bruto

Sectorios	2021					2022				
	Galicia		España		%	Galicia		España		%
	Miles de euros	%	Miles de euros	%	Galicia/España	Miles de euros	%	Miles de euros	%	Galicia/España
Agricultura, gandería, selvicultura e pesca	21,8	0,0	296.982,7	0,9	0,0	114,6	0,1	86.562,5	0,2	0,1
Industrias extractivas			10.729,0	0,0				907.352,9	2,5	
Industria manufacturera	65.854,3	29,5	4.394.637,2	13,6	1,5	125.864,4	73,2	10.932.990,2	29,9	1,2
Subministración de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado			6.507.642,7	20,1		3.800,0	2,2	3.360.450,3	9,2	0,1
Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación			258.662,7	0,8		5,0	0,0	92.374,0	0,3	0,0
Construción	3.491,2	1,6	6.321.416,9	19,5	0,1	1.365,9	0,8	917.943,6	2,5	0,1
Comercio por xunto e polo miúdo; reparación de vehículos de motor e motocicletas	97.169,2	43,6	2.411.548,4	7,5	4,0	1.087,0	0,6	2.200.492,5	6,0	0,0
Transporte e almacenamento	50,0	0,0	784.997,1	2,4	0,0	450,0	0,3	1.483.199,3	4,1	0,0
Hostalería	986,5	0,4	1.226.077,2	3,8	0,1	686,7	0,4	1.070.461,3	2,9	0,1
Información e comunicacións	23.153,8	10,4	4.943.015,3	15,3	0,5	9.595,0	5,6	5.719.199,6	15,7	0,2
Actividades financeiras e de seguros	8.045,9	3,6	1.105.924,9	3,4	0,7	10.915,9	6,3	1.762.943,8	4,8	0,6
Actividades inmobiliarias	6.632,8	3,0	1.304.151,1	4,0	0,5	2.382,5	1,4	2.235.754,4	6,1	0,1
Actividades profesionais, científicas e técnicas	16.622,2	7,5	999.509,0	3,1	1,7	1.033,2	0,6	1.773.464,5	4,9	0,1
Actividades administrativas e servizos auxiliares	924,6	0,4	426.439,0	1,3	0,2	663,6	0,4	995.590,0	2,7	0,1
Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria								4.735,2	0,0	
Educación			307.840,2	1,0		3,0	0,0	402.927,0	1,1	0,0
Actividades sanitarias e de servizos sociais			629.056,7	1,9		5,0	0,0	343.818,8	0,9	0,0
Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	10,0	0,0	396.694,8	1,2	0,0	14.031,0	8,2	2.250.817,5	6,2	0,6
Outros servizos	11,2	0,0	39.467,4	0,1	0,0			2.100,5	0,0	
Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio			3,0	0,0						
Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais										
Total	222.973,4	100,0	32.364.795,4	100,0	0,7	172.002,8	100,0	36.543.177,9	100,0	0,5

Datos provisionais.

Fonte: DataInVex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

Cadro núm. 15
Procedencia do investimento estranxeiro bruto en Galicia e España

Área de procedencia	Galicia		España		% Galicia/España
	Miles de euros	%	Miles de euros	%	
2020					
UE-27	14.623	16,3	8.819.786	27,2	0,17
Resto de Europa	39.654	44,1	7.027.395	21,6	0,56
América do Norte	2.649	2,9	7.539.284	23,2	0,04
Latinoamérica	32.797	36,5	5.534.564	17,0	0,59
Resto de América	0	0,0	21.457	0,1	0,00
Asia e Oceanía	202	0,2	3.500.161	10,8	0,01
África	5	0,0	34.695	0,1	0,01
Total	89.930	100,0	32.477.340	100,0	0,28
2021					
UE-27	182.889	82,0	14.883.045	46,0	1,23
Resto de Europa	18.150	8,1	4.655.427	14,4	0,39
América do Norte	688	0,3	6.005.346	18,6	0,01
Latinoamérica	5.688	2,6	1.641.635	5,1	0,35
Resto de América	15.154	6,8	59.323	0,2	25,54
Asia e Oceanía	405	0,2	4.918.108	15,2	0,01
África	0	0,0	199.332	0,6	0,00
Total	222.973	100,0	32.362.217	100,0	0,69
2022					
UE-27	27.905	16,2	13.367.310	36,6	0,21
Resto de Europa	17.070	9,9	7.427.522	20,3	0,23
América do Norte	123.981	72,1	10.830.075	29,6	1,14
Latinoamérica	2.403	1,4	1.101.311	3,0	0,22
Resto de América	50	0,0	42.422	0,1	0,12
Asia e Oceanía	592	0,3	3.006.400	8,2	0,02
África	2	0,0	768.138	2,1	0,00
Total	172.003	100,0	36.543.178	100,0	0,47

Datos provisionais.

Fonte: DataInVex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

pois apenas superaba os 200 millóns de euros en 2021 e, a pesar do aumento, non chega aos 250 millóns de euros en 2022. En Galicia, como na maioría das comunidades autónomas, a totalidade de IED recibido corresponde a operacións que non son ETVE.

No relativo á incidencia sobre a economía das operacións de IED non ETVE, os proxectos *greenfield* son os máis interesantes desde un punto de vista económico, xa que implican a construción de novas instalacións e a contratación de novos empregados. Segundo FDI Markets, base de datos de proxectos *greenfield* do Grupo Financial Times, España foi en 2021 o cuarto país do mundo que recibiu máis proxectos *greenfield* de capital estranxeiro, só por detrás de potencias como Estados Unidos, Alemaña e Reino Unido. Porén, en 2022, España baixa á sexta posición, perdendo postos fronte a China, Francia e Xapón. A pesar da caída no *ranking*, o número de proxectos *greenfield* segue medrando e, en 2022, recibíronse 860 fronte a 827 en 2021 e 554 en 2020.

Cadro núm. 16

Orixo última do investimento estranxeiro bruto**Ano 2021**

Galicia			España		
País ou territorio	Miles de euros	%	País ou territorio	Miles de euros	%
España	102.041,2	45,76	Francia	8.098.269,0	27,00
Alemaña	37.572,1	16,85	Estados Unidos	4.227.928,4	14,09
Bélxica	28.231,4	12,66	Reino Unido	3.318.922,4	11,06
Reino Unido	16.640,4	7,46	Australia	2.484.085,2	8,28
Illas Virxes dos Estados Unidos	15.153,7	6,80	Alemaña	1.515.350,7	5,05
Francia	7.833,9	3,51	Suecia	1.366.901,5	4,56
Portugal	5.016,8	2,25	Xapón	1.338.004,9	4,46
México	4.529,9	2,03	Rusia	941.521,6	3,14
Suíza	1.409,2	0,63	Italia	795.459,1	2,65
Luxemburgo	1.250,0	0,56	Países Baixos	695.243,4	2,32
Estados Unidos	688,0	0,31	México	659.117,2	2,20
Italia	604,6	0,27	España	539.283,8	1,80
Venezuela	505,4	0,23	China	435.460,5	1,45
Arxentina	308,7	0,14	Bélxica	325.750,1	1,09
China	255,0	0,11	Panamá	228.873,6	0,76
Austria	241,1	0,11	Chile	224.304,9	0,75
Panamá	160,1	0,07	Luxemburgo	219.508,9	0,73
República Dominicana	128,0	0,06	Arxentina	211.287,5	0,70
Andorra	100,0	0,04	Chequia	209.864,0	0,70
Bangladés	100,0	0,04	Singapur	171.703,1	0,57
Países Baixos	92,7	0,04	Tailandia	151.746,7	0,51
Emiratos Árabes Unidos	50,0	0,02	Canadá	147.364,3	0,49
Colombia	49,0	0,02	Portugal	147.177,9	0,49
Uruguai	4,2	0,00	Irlanda	143.460,7	0,48
Costa Rica	3,0	0,00	Suíza	112.881,5	0,38
Dinamarca	3,0	0,00	Dinamarca	108.509,3	0,36
Estonia	2,0	0,00	Resto países	1.180.768,6	3,94
Total	222.973,4	100,00	Total	29.624.999,5	100,00

Ano 2022

Galicia			España		
País ou territorio	Miles de euros	%	País ou territorio	Miles de euros	%
Canadá	123.796,1	71,97	Estados Unidos	9.452.913,8	27,66
Reino Unido	15.622,8	9,08	Reino Unido	6.096.566,5	17,84
Francia	10.803,9	6,28	Alemaña	4.790.244,7	14,02
Países Baixos	9.545,9	5,55	Francia	3.409.603,7	9,98
Luxemburgo	4.197,7	2,44	Australia	1.352.810,4	3,96
Portugal	2.320,1	1,35	Países Baixos	1.011.827,5	2,96
México	1.761,8	1,02	Italia	991.456,2	2,90
Suíza	1.370,3	0,80	España	889.299,3	2,60
Bélxica	668,6	0,39	Canadá	745.777,7	2,18
China	523,8	0,30	Austria	687.520,4	2,01
Brasil	372,7	0,22	Hong kong	631.653,2	1,85
España	276,0	0,16	Suíza	498.614,3	1,46
Estados Unidos	185,0	0,11	Bélxica	373.014,6	1,09
Arxentina	162,7	0,09	Suecia	339.151,3	0,99
Venezuela	97,1	0,06	Sudáfrica	325.955,2	0,95
Andorra	73,0	0,04	Xapón	319.846,9	0,94
Illas Malvinas	50,0	0,03	Emiratos Árabes Unidos	268.733,2	0,79
Alemaña	49,1	0,03	México	224.303,8	0,66
Emiratos Árabes Unidos	25,0	0,01	Portugal	214.345,6	0,63
Australia	22,4	0,01	Luxemburgo	137.467,3	0,40
Bulgaria	20,9	0,01	Chile	101.705,9	0,30
Arabia Saudí	20,0	0,01	Singapur	96.944,4	0,28
Italia	10,4	0,01	China	95.231,6	0,28
Suecia	4,2	0,00	Irlanda	92.023,6	0,27
Uruguai	4,0	0,00	Israel	73.316,5	0,21
Austria	3,0	0,00	Andorra	70.063,1	0,20
Chile	3,0	0,00	Finlandia	69.840,3	0,20
Malta	3,0	0,00	Rusia	61.570,3	0,18
Ucrania	3,0	0,00	Arxentina	50.975,5	0,15
Arxelia	2,0	0,00	Noruega	49.548,5	0,14
Colombia	1,5	0,00	Brasil	49.353,3	0,14
Dinamarca	1,0	0,00	Arabia Saudí	46.666,3	0,14
Finlandia	1,0	0,00	Grecia	37.959,8	0,11
Israel	1,0	0,00	Filipinas	37.110,0	0,11
Noruega	1,0	0,00	Resto países	484.738,6	1,42
Total	172.002,8	100,00	Total	34.178.153,2	100,00

Datos provisionais.

Fonte: Datalnvex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

Esta suba tradúcese en que o investimento estranxeiro neste tipo de proxectos en España acadou en 2022 o seu nivel máis alto en toda a serie histórica, superando os 44.560 millóns de dólares e a creación de 96.000 empregos. España está, ademais, rexistrando resultados moi importantes en sectores concretos de gran proxección futura. En 2022, foi o terceiro maior receptor global de proxectos *greenfield* no sector das enerxías renovables e no sector TIC e de infraestruturas de Internet; o cuarto que máis proxectos recibe que impliquen a realización de actividades de I+D; e o cuarto receptor de proxectos de automoción ou relacionados co hidróxeno limpo. A falta de datos precisos podemos asumir un comportamento similar para o caso galego.

En canto á distribución sectorial do investimento bruto recibido por Galicia, nos dous últimos anos sufriu modificacións e tendeu a concentrarse na industria manufactureira, como pode observarse no cadro 14. Neste caso, pasou de recibir o 29,5% en 2021 a acaparar o 73,2% en 2022, incrementando en máis dun 90% os fondos recibidos. Porén, o sector do comercio experimentou un comportamento oposto, pasando de captar o 43,6% do investimento a ser irrelevante, cun 0,6% do total. Outro cambio que destaca, malia que con cifras máis modestas, é a perda de peso do sector de información e comunicación (pasando do 10,4% en 2021 ao 5,6% en 2022) e das actividades profesionais, científicas e técnicas (7,5% en 2021 fronte a 0,6% en 2022) en favor das actividades artísticas, recreativas e de entretemento, que, partindo dun case nulo investimento en 2021, acaparan o 8,2% en 2022. O sector de actividades financeiras e de seguros mantén un crecemento sostido desde anos atrás, sendo xa o terceiro en importancia en 2022 cun 6,3% do total. No contexto sectorial estatal, Galicia mantén un peso relativo ínfimo, perdendo representación no sector do comercio que, en 2021, era o 4%; e, a pesar da concentración e o aumento do investimento percibido pola industria manufactureira, a nivel estatal o seu peso baixa do 1,5% en 2021 ao 1,2% en 2022, evidenciando que a industria galega ten un menor atractivo.

Desde un punto de vista xeográfico, a evolución de IED entrante difire entre Galicia e España (cadro 15). A nivel estatal, desde o inicio da pandemia a procedencia de IED concentrouse cada vez máis nos países europeos, sobre todo da Unión Europea. Pola contra, en Galicia pasouse de ter como principais emisores de IED os países europeos non membros da UE-27 en 2020, a concentrar o 82% na UE-27 en 2021. Por outra banda, os países latinoamericanos pasaron de ser a segunda área en importancia a ter unha representación mínima. En 2022 o comportamento é moi diferente ao dos anos previos, xa que Latinoamérica segue a perder peso e case tres cuartas partes do investimento procede de América do Norte. De forma máis detallada, no relativo ao país último do que procede o fluxo de investimento (cadro 16) pode observarse que, entre 2021 e 2022, Galicia recibe fondos dun maior número de países (27 fronte a 31); pero a orixe en 2022 está moi concentrada en Canadá, que acapara case a totalidade dos fondos procedentes da súa área xeográfica (a compra do 85% da produtora de lousa galega Cupa Group polo fondo canadense Brookfield estaría detrás deste dato), e tamén hai máis países que achegan cantidades pequenas de poucos miles de euros. Este tipo de cambios de líder ou de posición na clasificación a nivel galego é algo habitual, xa que operacións puntuais de cantidades elevadas modifican moito a repartición. Por outra banda, emisores tradicionais de IED cara a Galicia como Francia ou Reino Unido manteñen ou incluso incrementan o investimento.

Na desagregación por países tamén se observa como España e Galicia comparten como emisores de investimento certos países europeos como Francia, Países Baixos ou Reino Unido; porén, ao mesmo tempo, teñen pautas moi diferentes, tanto na orixe como na concentración. O feito de que non existan coincidencias ou sexan mínimas entre as clasificacións estatal e galega débese ao baixo peso de Galicia sobre o conxunto nacional (0,5% en 2022).

Cadro núm. 17

Procedencia última do investimento estranxeiro bruto efectuado en Galicia desde 2009 ata 2022

País	Miles de euros	%
Portugal	787.970	24,89
Brasil	672.672	21,25
Reino Unido	320.380	10,12
Italia	252.986	7,99
Francia	174.138	5,50
Canadá	123.924	3,91
México	122.047	3,86
China	119.529	3,78
España	115.602	3,65
Resto países	476.203	15,04
Total	3.165.451	100,00

Datos provisionais.

Fonte: Datalnvex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

No cadro 17 preséntase a totalidade de IED recibido por Galicia no período 2009-2022. A alta variabilidade dos investimentos de ano a ano fan relevante esta información. Os datos mostran como os principais investidores son o veciño Portugal e Brasil. Reino Unido, Italia e Francia manteñen tamén posicións relevantes. Pola contra, tras a inclusión dos anos 2021 e 2022 nese cómputo, inxeccións de investimento elevadas procedentes de países que con anterioridade non superaban os 100 mil euros no acumulado nin unha porcentaxe do 3% entran na clasificación. Chama a atención, en concreto, Canadá, que tan só co investi-

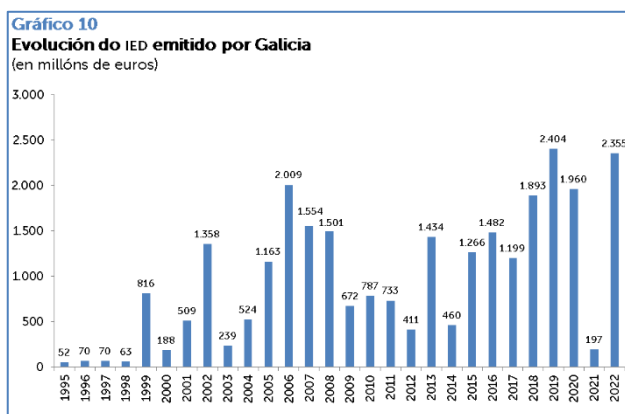
mento realizado en 2022 entra directo ao sexto lugar e representaría case o 4% de IED recibido pola economía galega desde o ano 2009.

Tan relevante como o IED entrante é coñecer os des-investimentos ou o investimento neto, que non é máis que a diferenza entre o investimento bruto e os des-investimentos declarados, por transmisións ou liquidacións totais ou parciais. Porén, non se dispón de información desagregada por comunidades autónomas, aínda que tradicionalmente os niveis de des-investimento en Galicia foron baixos e non hai motivos para pensar que isto cambiase. En España, o des-investimento total mantívose en cifras similares ás de anos previos, menos de 11.500 millóns de euros; o que implica unha tendencia crecente do investimento neto dos últimos anos, o cal ascendeu a 23.860,89 millóns de euros en 2021 e a 25.072,84 millóns en 2022.

O IED emitido desde Galicia

O IED emito por Galicia é, como soe ser habitual, moi superior ao entrante, coa excepción do dato anormalmente baixo do ano 2021, que non chegou aos 200 millóns de euros de investimento emitido e que, ademais, foi inferior ao recibido. Como se observa no gráfico 10, malia que con altibaixos e coa excepción do 2021, desde o fin da crise financeira global a traxectoria do investimento é crecente; e, en 2022, sitúase moi preto do máximo da serie histórica, que se deu en 2019, ano no que ascendeu a 2.404 millóns de euros (frente aos 2.355 millóns de 2022).

O comportamento negativo en 2021 non é exclusivo de Galicia, senón que tan só catro rexións incrementan nese ano a saída de IED fronte ao ano anterior e dito aumento, aínda que chega a ser moi elevado en termos relativos, non o é en termos absolutos (cadro 18). Agora ben, malia que en termos porcentuais outras comunidades autónomas baixan o IED emitido en cifras similares, en termos absolutos Galicia foi a

que experimentou unha maior caída. Pola contra, en 2022, onde a nivel rexional hai tanto subidas como diminucións, Galicia está á cabeza, neste caso no incremento de IED saínte, situándose en segundo lugar no *ranking* de comunidades autónomas, tan só por detrás de Madrid. Esta última mantén o seu tradicional liderado e, ademais, afiánzase no mesmo, representando máis de tres cuartas partes da emisión de investimento; aspecto no que Galicia sobe ata un 7,6% do total nacional. Chama a atención a perda de peso de rexións que tiñan tradicionalmente un lugar destacado, como Cataluña e o País Vasco, así como a ascensión de Asturias ata o terceiro posto, cun 6,3% do total estatal en 2022.

Cadro núm. 18

Distribución territorial do investimento español bruto no exterior

	2020		2021		2022		TVI (%) 2021/2020	TVI (%) 2022/2021
	Millóns de euros	%	Millóns de euros	%	Millóns de euros	%		
Andalucía	52,6	0,1	53,0	0,2	40,7	0,1	0,80	-23,13
Aragón	89,2	0,2	38,4	0,1	77,1	0,2	-56,96	100,89
Cantabria	60,7	0,2	60,4	0,2	152,8	0,5	-0,49	152,99
Castela e León	104,8	0,3	116,8	0,4	35,2	0,1	11,47	-69,89
Castela-A Mancha	30,8	0,1	0,4	0,0	71,3	0,2	-98,62	16.637,45
Cataluña	3.940,7	10,1	2.377,9	7,9	724,5	2,3	-39,66	-69,53
Madrid	26.989,5	69,0	21.949,3	72,8	24.173,1	77,6	-18,67	10,13
C. Valenciana	533,6	1,4	719,6	2,4	72,5	0,2	34,87	-89,92
Extremadura	6,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-99,92	-100,00
Galicia	1.960,1	5,0	197,3	0,7	2.354,7	7,6	-89,93	1.093,52
Baleares	220,6	0,6	236,5	0,8	166,4	0,5	7,20	-29,67
Canarias	126,7	0,3	78,9	0,3	16,2	0,1	-37,74	-79,52
A Rioxa	29,0	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	-99,43	-91,37
Navarra	6,2	0,0	20,0	0,1	31,4	0,1	221,65	56,84
País Vasco	3.539,9	9,1	3.343,3	11,1	1.284,4	4,1	-5,55	-61,58
Asturias	1.367,6	3,5	945,6	3,1	1.953,5	6,3	-30,86	106,60
Murcia	29,5	0,1	3,2	0,0	1,5	0,0	-89,24	-53,66
Total	39.088,1	100,0	30.140,8	100,0	31.155,4	100,0	-22,89	3,37

Datos provisionais.

Fonte: DataInVex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

A emisión de IED desde Galicia en 2022 explícase pola volta á normalidade da actividade da multinacional galega por excelencia, Inditex, que opera desde Arteixo, así como das actividades inmobiliarias do grupo empresarial Pontegadea, propietario maioritario de Inditex. Este último reactivou a súa actividade en 2022 adquirindo, entre outros, edificios en Nova York, Glasgow, Toronto ou Seattle.

No cadro 19 preséntase o IED emitido a nivel autonómico, diferenciando operacións ETVE e non ETVE, tanto en termos brutos como netos, polo que tamén permite analizar o des-investimento. Respecto á primeira cuestión, ao igual que ocorre co IED recibido, a Comunidade de Madrid concentra a gran maioría do investimento emitido, tanto ETVE como non ETVE. A moita distancia, os seguintes investimentos ETVE máis elevados realizaos Cataluña e, en 2022, tamén o País Vasco, mentres que no resto de rexións este tipo de IED ou non se emite ou é un volume ínfimo. No caso galego, no ano 2022, saíron 25 millóns de euros en operacións ETVE, que representan pouco máis do 1% de todo o investimento saínte galego e o 1,3% do total nacional.

Cadro núm. 19

Distribución territorial, ETVE e non ETVE, do investimento español bruto e neto no exterior

Ano 2021

	Investimento bruto				Investimento neto	
	Non ETVE		ETVE		Non ETVE	ETVE
	Millóns de euros	%	Millóns de euros	%	Millóns de euros	Millóns de euros
Andalucía	50,98	0,19	2,00	0,07	19,35	-0,26
Aragón	35,38	0,13	3,00	0,10	34,71	3,00
Cantabria	60,39	0,22			51,11	
Castela e León	102,51	0,38	14,27	0,48	97,81	14,27
Castela-A Mancha	0,43	0,00			0,08	
Cataluña	1.989,98	7,32	387,92	13,07	1.665,73	340,35
Madrid	19.404,65	71,41	2.544,66	85,73	8.095,08	1.556,73
C. Valenciana	719,65	2,65			474,10	0,00
Extremadura	0,01	0,00				
Galicia	197,29	0,73			16,95	
Baleares	236,53	0,87			-178,95	-0,17
Canarias	71,87	0,26	7,01	0,24	-16,09	-18,63
A Rioxa	0,17	0,00			0,17	
Navarra	20,04	0,07			20,04	
País Vasco	3.333,99	12,27	9,30	0,31	-6.557,73	8,10
Asturias	945,58	3,48			-91,67	
Murcia	3,18	0,01			0,09	
Total	27.172,62	100,00	2.968,16	100,00	3.630,81	1.903,40

Ano 2022

	Investimento bruto				Investimento neto	
	Non ETVE		ETVE		Non ETVE	ETVE
	Millóns de euros	%	Millóns de euros	%	Millóns de euros	Millóns de euros
Andalucía	40,73	0,14			35,73	
Aragón	77,10	0,26			46,17	
Cantabria	152,77	0,52			152,77	
Castela e León	35,16	0,12			34,24	
Castela-A Mancha	71,34	0,24			70,08	
Cataluña	505,40	1,73	219,12	11,37	108,66	216,32
Madrid	22.845,70	78,16	1.327,45	68,90	11.247,15	-1.246,45
C. Valenciana	72,53	0,25			-141,46	
Extremadura	0,00	0,00				
Galicia	2.329,73	7,97	25,00	1,30	2.258,27	25,00
Baleares	163,37	0,56	3,00	0,16	54,22	3,00
Canarias	13,75	0,05	2,40	0,12	9,65	2,40
A Rioxa	0,01	0,00			-0,16	
Navarra	0,66	0,00	30,78	1,60	0,66	30,78
País Vasco	965,43	3,30	318,94	16,55	821,39	231,29
Asturias	1.953,52	6,68			1.774,47	
Murcia	1,47	0,01			1,47	
Total	29.228,68	100,00	1.926,68	100,00	16.473,31	-737,67

Datos provisionais.

Fonte: DataInVex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

En termos netos, en 2021 catro comunidades autónomas presentan un investimento neto negativo, é dicir, des-investiron máis do que investiron (cadro 19), e dentro destas, destaca o nivel acadado polo País Vasco, que enviou 3.334 millóns de euros ao exterior pero retirou case 9.900 millóns de euros. Con niveis de investimento neto positivo, pero un elevado des-investimento, sitúase Madrid, que retirou o equivalente ao 56% do IED bruto emitido en 2021. En Galicia, o des-investimento tamén foi moi elevado en relación ao IED emitido, pois dos 197,29 millóns de euros brutos emitidos, en termos netos non se chega a 17 millóns. Esta retirada de fondos galegos deuse maioritariamente en Canadá (68 millóns), e China e Brasil con cifras aproximadamente da metade das de Canadá. A nivel sectorial os fondos galegos sacáronse case todos do sector do comercio (72 millóns) e do inmobiliario (70 millóns).

En 2022, tan só hai dous casos con investimentos netos totais negativos e, en termos absolutos, son de contías relativamente pequenas. A Comunidade de Madrid, de novo, retira máis da metade dos fondos, destacando un des-investimento maior que o investimento bruto nas súas operacións ETVE. En 2022,

Cadro núm. 20

Distribución sectorial do investimento estranxeiro bruto galego no exterior

Ano 2021

Sectores	Sector de orixe		Sector de destino	
	Miles de euros	%	Miles de euros	%
Agricultura, gandería, selvicultura e pesca	0,1	0,0	851,4	0,4
Industrias extractivas				
Industria manufactureira	7.550,0	3,8	939,4	0,5
Subministración de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado				
Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación				
Construción	12.005,6	6,1	113.449,9	57,5
Comercio por xunto e polo miúdo; reparación de vehículos de motor e motocicletas	1.502,3	0,8	20.652,3	10,5
Transporte e almacenamento				
Hostalería	157,0	0,1	157,0	0,1
Información e comunicacións				
Actividades financeiras e de seguros	13.325,7	6,8	23,9	0,0
Actividades inmobiliarias	161.249,9	81,7	56.716,9	28,7
Actividades profesionais, científicas e técnicas	1.340,7	0,7	4.501,4	2,3
Actividades administrativas e servizos auxiliares	71,9	0,0		
Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria				
Educación				
Actividades sanitarias e de servizos sociais				
Actividades artísticas, recreativas e de entretemento				
Outros servizos				
Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio				
Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais				
Persoas físicas (sen sector de actividade)	88,9	0,0		
Total	197.292,1	100,0	197.292,1	100,0

Ano 2022

Sectores	Sector de orixe		Sector de destino	
	Miles de euros	%	Miles de euros	%
Agricultura, gandería, selvicultura e pesca	5.785,5	0,2	36.399,0	1,5
Industrias extractivas				
Industria manufactureira	9.321,1	0,4	25.000,0	1,1
Subministración de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado			1.492,5	0,1
Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación				
Construción	82.401,3	3,5	1.342.126,8	57,0
Comercio por xunto e polo miúdo; reparación de vehículos de motor e motocicletas	33.526,6	1,4	60.284,4	2,6
Transporte e almacenamento				
Hostalería	351,3	0,0	18.590,0	0,8
Información e comunicacións			4,1	0,0
Actividades financeiras e de seguros	335.051,5	14,2	727,7	0,0
Actividades inmobiliarias	1.869.499,9	79,4	856.650,4	36,4
Actividades profesionais, científicas e técnicas	12.873,3	0,5	13.451,7	0,6
Actividades administrativas e servizos auxiliares	0,4	0,0	3,0	0,0
Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria				
Educación				
Actividades sanitarias e de servizos sociais				
Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	0,6	0,0		
Outros servizos				
Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio				
Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais				
Persoas físicas (sen sector de actividade)	5.918,0	0,3		
Total	2.354.729,5	100,0	2.354.729,5	100,0

Datos provisionais.

Fonte: DataInVex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

Galicia apenas des-investe 71,5 millóns de euros, arredor do 3% do IED bruto emitido, e este levouse a cabo sobre todo en Turquía (case 24 millóns de euros), Brasil (17 millóns) e as Illas Malvinas (15.5 millóns). A nivel sectorial os fondos galegos retirados procedían na súa maior parte do sector do comercio (case 41 millóns) e do primario (16.25 millóns).

Centrándose no IED bruto emitido por Galicia a nivel sectorial, no cadro 20 preséntase a distribución, tanto desde o punto de vista do sector de orixe como de destino. En 2021, dos apenas 198 millóns de IED saíntes, a gran maioría teñen por orixe o sector de actividades inmobiliarias (81,7%). Como emisores de IED en importancia relativa, a continuación sitúanse as actividades financeiras e de seguros e a construción, que oscilan entre un 6% e un 7% do total. O destino sectorial deses investimentos tamén está concentrado

Cadro núm. 21

Distribución do investimento estranxeiro bruto no exterior por sector de destino

Ano 2021

Sector	Galicia		España		% Galicia/España
	Miles de euros	%	Miles de euros	%	
Agricultura, gandería, selvicultura e pesca	851,4	0,4	81.020,6	0,3	1,1
Industrias extractivas			694.370,5	2,3	
Industria manufacturera	939,4	0,5	3.972.405,5	13,2	0,0
Subministración de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado			6.479.377,3	21,5	
Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación			85.569,3	0,3	
Construción	113.449,9	57,5	651.822,6	2,2	17,4
Comercio por xunto e polo miúdo; reparación de vehículos de motor e motocicletas	20.652,3	10,5	2.208.992,0	7,3	0,9
Transporte e almacenamento			452.861,9	1,5	
Hostalería	157,0	0,1	367.920,0	1,2	0,0
Información e comunicacións			10.326.794,2	34,3	
Actividades financeiras e de seguros	23,9	0,0	3.442.330,5	11,4	0,0
Actividades inmobiliarias	56.716,9	28,7	639.552,7	2,1	8,9
Actividades profesionais, científicas e técnicas	4.501,4	2,3	199.241,4	0,7	2,3
Actividades administrativas e servizos auxiliares			466.516,7	1,5	
Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria					
Educación			3.903,4	0,0	
Actividades sanitarias e de servizos sociais			34.227,1	0,1	
Actividades artísticas, recreativas e de entretemento			10.261,4	0,0	
Outros servizos			23.620,1	0,1	
Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio					
Actividades de organizacións e organismos extraterrestriais					
Total	197.292,1	100,0	30.140.787,3	100,0	0,7

Ano 2022

Sector	Galicia		España		% Galicia/España
	Miles de euros	%	Miles de euros	%	
Agricultura, gandería, selvicultura e pesca	36.399,0	1,5	126.370,8	0,4	28,8
Industrias extractivas			4.197.061,2	13,5	
Industria manufacturera	25.000,0	1,1	8.272.591,1	26,6	0,3
Subministración de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	1.492,5	0,1	3.506.456,9	11,3	0,0
Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación			385.393,5	1,2	
Construción	1.342.126,8	57,0	2.621.651,2	8,4	51,2
Comercio por xunto e polo miúdo; reparación de vehículos de motor e motocicletas	60.284,4	2,6	796.963,3	2,6	7,6
Transporte e almacenamento			1.366.947,2	4,4	
Hostalería	18.590,0	0,8	157.400,5	0,5	11,8
Información e comunicacións	4,1	0,0	1.331.701,9	4,3	0,0
Actividades financeiras e de seguros	727,7	0,0	6.125.873,0	19,7	0,0
Actividades inmobiliarias	856.650,4	36,4	1.068.475,0	3,4	80,2
Actividades profesionais, científicas e técnicas	13.451,7	0,6	822.134,2	2,6	1,6
Actividades administrativas e servizos auxiliares	3,0	0,0	87.689,0	0,3	0,0
Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria					
Educación			233.519,0	0,7	
Actividades sanitarias e de servizos sociais			42.510,1	0,1	
Actividades artísticas, recreativas e de entretemento			11.047,7	0,0	
Outros servizos			1.574,9	0,0	
Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio					
Actividades de organizacións e organismos extraterrestriais					
Total	2.354.729,5	100,0	31.155.360,2	100,0	7,6

Datos provisionais.

Fonte: DataInVex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

en poucos sectores, pero non tanto como a orixe. O IED bruto saínte de Galicia foi parar en máis da metade ao sector da construción (57,2%), a actividades inmobiliarias (28,7%) e ao comercio (10,5%).

En 2022, dáse un patrón similar de orixe e destino. A gran maioría do investimento ten por orixe o sector de actividades inmobiliarias (79,4%) e o sector de actividades financeiras e seguros (14,2%); e vai parar máis da metade ao sector da construción (57%) e a actividades inmobiliarias (36,4%). Sen dúbida, os xa comentados investimentos en edificacións realizados polo Grupo Pontegadea teñen moito que ver con estas cifras.

Como se observa no cadro 21, o comportamento en canto a sector de destino do investimento galego é moi diferente ao do conxunto nacional, onde os líderes son o sector da información e a tecnoloxía e o das subministracións de enerxía en 2021; e a industria manufactureira e as actividades financeiras e de seguros en 2022. Estas diferenzas fan que o peso de Galicia sobre o total de España naqueles sectores onde concentra o seu investimento sexa elevado. En 2021, a pesar do baixo investimento emitido, Galicia achegou o 17,4% do investimento dirixido á construción e o 8,9% das actividades inmobiliarias. E en 2022, cun elevado IED saínte desde Galicia, estas cifras dispáranse ata o 80,2% das actividades inmobiliarias e o 51,2% da construción. En 2022, Galicia tamén destaca a nivel nacional como investidor do sector primario, achegando o 28,8% dos fondos nacionais, aínda que estes só representan o 1,5% do investimento.

Desde un punto de vista xeográfico, pode observarse no cadro 22 que, en España, se manteñen como principais áreas receptoras a UE-27, o resto de Europa, América do Norte e Latinoamérica, cunha repartición máis igualada en 2021 e cunha concentración do peso na UE-27 en 2022; pero sendo sempre os países europeos os que copan máis da metade do destino do investimento. A nivel máis detallado (cadro 23), entre os países que, polo xeral, perciben maior investimento español están Reino Unido, Estados Unidos e Luxemburgo.

En Galicia a dinámica é ben distinta, tanto en evolución como en composición. No ano 2020 case todo o investimento dirixiuse a países da UE-27, en particular aos Países Baixos, e algo ao resto de Europa. Porén, en 2021 e 2022, o investimento dirixese en máis de tres cuartas partes a América do Norte, que antes da pandemia xa concentraba arredor do 30% do investimento emitido. Destaca o baixo nivel de IED enviado a Latinoamérica, destino tradicional do IED galego, que apenas supera o 4%. Considerando o destino do investimento por países (cadro 23), tanto en 2021 como en 2022, os líderes en recepción de

Cadro núm. 22

Destino do investimento bruto galego e español no exterior

Área de destino	Galicia		España		% Galicia/ España
	Miles de euros	%	Miles de euros	%	
2020					
UE-27	1.737.882	88,7	16.014.417	41,0	10,85
Resto de Europa	129.573	6,6	3.904.389	10,0	3,32
América do Norte	18.567	0,9	5.837.962	14,9	0,32
Latinoamérica	66.160	3,4	10.110.715	25,9	0,65
Resto de América	17	0,0	191.260	0,5	0,01
Asia e Oceanía	7.847	0,4	2.833.441	7,2	0,28
África	18	0,0	195.949	0,5	0,01
Total	1.960.064	100,0	39.088.133	100,0	5,01
2021					
UE-27	9.673	4,9	8.451.233	28,0	0,11
Resto de Europa	1.000	0,5	8.366.709	27,8	0,01
América do Norte	155.750	78,9	6.172.005	20,5	2,52
Latinoamérica	30.869	15,6	6.294.154	20,9	0,49
Resto de América	0	0,0	64.005	0,2	0,00
Asia e Oceanía	0	0,0	666.031	2,2	0,00
África	0	0,0	126.651	0,4	0,00
Total	197.292	100,0	30.140.787	100,0	0,65
2022					
UE-27	101.413	4,3	13.893.531	44,6	0,73
Resto de Europa	266.916	11,3	8.326.592	26,7	3,21
América do Norte	1.786.009	75,8	4.263.063	13,7	41,89
Latinoamérica	95.424	4,1	3.515.476	11,3	2,71
Resto de América	115	0,0	31.460	0,1	0,37
Asia e Oceanía	78.447	3,3	1.067.199	3,4	7,35
África	26.406	1,1	58.042	0,2	45,49
Total	2.354.730	100,0	31.155.360	100,0	7,56

Datos provisionais.

Fonte: DataInVex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

Cadro núm. 23

Destino do investimento bruto galego e español no exterior**Ano 2021**

Galicia			España		
País ou territorio	Miles de euros	%	País ou territorio	Miles de euros	%
Estados Unidos	100.527,6	50,95	Reino Unido	8.084.237,5	26,82
Canadá	55.221,9	27,99	Estados Unidos	5.963.463,6	19,79
Brasil	18.191,7	9,22	Luxemburgo	4.563.955,3	15,14
Chile	9.014,4	4,57	México	2.354.373,2	7,81
Polonia	4.501,4	2,28	Uruguai	852.820,2	2,83
Portugal	2.950,0	1,50	Brasil	809.586,6	2,69
Arxentina	1.825,2	0,93	Chile	783.536,2	2,60
Alemaña	1.000,0	0,51	Francia	736.168,6	2,44
Bélxica	1.000,0	0,51	Italia	678.830,8	2,25
Reino Unido	1.000,0	0,51	Portugal	669.399,9	2,22
Ecuador	851,4	0,43	Suecia	648.170,1	2,15
Panamá	821,6	0,42	Países Baixos	413.064,1	1,37
Francia	157,0	0,08	Colombia	367.878,4	1,22
México	145,1	0,07	Alemaña	358.667,4	1,19
Luxemburgo	65,0	0,03	Arxentina	296.684,0	0,98
Bolivia	18,4	0,01	Malasia	293.534,7	0,97
Paraguai	1,4	0,00	Resto países	2.266.416,8	4,91
Total	197.292,1	100,00	Total	30.140.787,3	100,00

Ano 2022

Galicia			España		
País ou territorio	Miles de euros	%	País ou territorio	Miles de euros	%
Estados Unidos	1.259.915,8	53,51	Reino Unido	8.269.838,1	26,54
Canadá	526.092,8	22,34	Luxemburgo	6.351.759,0	20,39
Reino Unido	266.915,8	11,34	Países Baixos	4.229.741,0	13,58
Malta	66.000,0	2,80	Estados Unidos	3.674.077,0	11,79
Brasil	54.921,1	2,33	Alemaña	1.457.018,1	4,68
Emiratos Árabes Unidos	52.891,6	2,25	Chile	861.798,0	2,77
Polonia	31.558,1	1,34	Brasil	740.325,5	2,38
Nicaragua	27.152,9	1,15	Colombia	708.562,8	2,27
Eixipto	25.000,0	1,06	Singapur	678.777,0	2,18
Nepal	22.692,6	0,96	Portugal	599.143,0	1,92
Perú	9.090,7	0,39	Canadá	588.985,6	1,89
Guatemala	3.347,7	0,14	Arxentina	400.783,2	1,29
India	2.863,2	0,12	Italia	357.444,9	1,15
Portugal	2.449,0	0,10	Francia	292.524,4	0,94
Suráfrica	1.404,4	0,06	México	280.030,1	0,90
Alemaña	1.000,0	0,04	Perú	163.786,2	0,53
Chile	654,0	0,03	Xeorxia	158.968,7	0,51
Arxentina	257,8	0,01	Polonia	147.283,6	0,47
Italia	195,0	0,01	Eslovaquia	117.482,4	0,38
Francia	160,5	0,01	Uruguai	90.394,0	0,29
Illas Malvinas	115,1	0,00	Bélxica	84.223,6	0,27
Países Baixos	50,0	0,00	Panamá	77.268,7	0,25
Angola	1,6	0,00	Resto do mundo	825.145,5	1,91
Total	2.354.729,5	100,00	Total	31.155.360,2	100,00

Datos provisionais.

Fonte: DataInVex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

investimento galego foron Estados Unidos e, a moita distancia, Canadá. A pesar da perda de peso de Latiñoamérica, dentro desa área, Brasil segue a ser o principal receptor e sitúase dentro dos cinco primeiros da clasificación. Ademais, en 2022, Reino Unido, un destino habitual do IED galego, recupera posicións.

Cadro núm. 24

Destino do investimento estranxeiro bruto emitido por Galicia dende 2009 ata 2022

País	Miles de euros	%
Estados Unidos	4.930.996	28,58
Reino Unido	2.465.438	14,29
Países Baixos	1.728.075	10,02
Brasil	1.246.012	7,22
Luxemburgo	960.570	5,57
Arxentina	933.142	5,41
Canadá	763.955	4,43
Austria	558.400	3,24
Francia	433.159	2,51
Resto países	3.233.219	18,74
Total	17.252.966	100,00

Datos provisionais.

Fonte: DataInVex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

En canto á análise do IED bruto saínte acumulado no período 2009-2022, como mostra o cadro 24, hai grandes similitudes coa análise por países dos últimos anos. Estados Unidos, Reino Unido e Brasil sitúanse na zona alta como grandes receptores, tanto nos últimos anos como no global do período. Tamén Luxemburgo e os Países Baixos teñen un peso moi importante no acumulado a pesar de que nos últimos anos fosen desprazados por outros destinos. Estes dous países teñen normalmente unha posición destacada pola súa condición de intermediarios nas triangulacións entre países que se fan co IED.